

DECYZJA KOMISJI (UE) 2020/1012**z dnia 24 lutego 2020 r.****w sprawie pomocy państwa SA.48394 2018/C (ex 2017/N), którą Rumunia częściowo wdrożyła na rzecz krajowej spółki uranu (CNU)***(notyfikowana jako dokument nr C(2020) 1069)***(Jedynie tekst w języku rumuńskim jest autentyczny)****(Tekst mający znaczenie dla EOG)**

KOMISJA EUROPEJSKA,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 108 ust. 2 akapit pierwszy,

uwzględniając Traktat ustanawiający Europejską Wspólnotę Energii Atomowej,

uwzględniając Porozumienie o Europejskim Obszarze Gospodarczym, w szczególności jego art. 62 ust. 1 lit. a),

po wezwaniu zainteresowanych stron do przedstawienia uwag zgodnie z przywołanymi artykułami ⁽¹⁾,

a także mając na uwadze, co następuje:

1. PROCEDURA

- (1) W dniu 30 września 2016 r. Komisja podjęła decyzję o niewnoszeniu zastrzeżeń wobec pomocy państwa w formie sześciomiesięcznej pożyczki na ratowanie wynoszącej 62 mln RON (ok. 13,1 mln EUR ⁽²⁾), którą Rumunia zamierzała przyznać krajowej spółce uranu (CNU) ⁽³⁾. Na podstawie wytycznych dotyczących pomocy państwa na ratowanie i restrukturyzację przedsiębiorstw niefinansowych znajdujących się w trudnej sytuacji („wytyczne dotyczące ratowania i restrukturyzacji”) ⁽⁴⁾ w decyzji tej („decyzja w sprawie pomocy na ratowanie”) Komisja uznała, że pomoc państwa jest zgodna z rynkiem wewnętrznym. Jak wskazano w decyzji w sprawie pomocy na ratowanie, władze rumuńskie zobowiązały się w ciągu sześciu miesięcy od zatwierdzenia pożyczki przedstawić Komisji plan restrukturyzacji określony w sekcji 3.1.2 wytycznych dotyczących ratowania i restrukturyzacji (zob. motyw 42 decyzji w sprawie pomocy na ratowanie).
- (2) Dnia 12 czerwca 2017 r. Rumunia przekazała plan restrukturyzacji CNU („wstępny plan restrukturyzacji”), powiadając również o swoim zamiarze przyznania CNU pomocy na restrukturyzację w kwocie 441 mln RON (93 mln EUR). W dniach 9 sierpnia 2017 r. – 13 grudnia 2017 r. kilkakrotnie doszło do wymiany żądań o przekazanie informacji wystosowanych przez Komisję i udzielenia na nie odpowiedzi przez władze rumuńskie.
- (3) Pismem z dnia 8 maja 2018 r. Komisja poinformowała Rumunię, że podjęła decyzję o wszczęciu postępowania określonego w art. 108 ust. 2 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE) w odniesieniu do wspomnianej pomocy.
- (4) Decyzję Komisji o wszczęciu postępowania („decyzja o wszczęciu postępowania”) opublikowano w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej* ⁽⁵⁾ w dniu 19 czerwca 2018 r. Komisja wezwała zainteresowane strony do przedstawienia uwag na temat przedmiotowej pomocy, ale żadne uwagi nie wpłynęły.

⁽¹⁾ Dz.U. C 236 z 6.7.2018, s. 6.

⁽²⁾ W niniejszej decyzji zastosowano kurs wymiany z dnia 17.9.2019 r.: 1 RON = 0,211 EUR, a w stosownych przypadkach: 1 RON = 0,233 USD i 1 USD = 0,906 EUR. Dane liczbowe odnoszące się do waluty innej niż RON podano wyłącznie w celach informacyjnych.

⁽³⁾ Decyzja Komisji z dnia 30 września 2016 r., SA. 46312 (2016/N) – Pomoc Rumunii na ratowanie Compania Națională a Uranului SA (Dz.U. C 236 z 6.7.2018, s. 6).

⁽⁴⁾ Komunikat Komisji – Wytyczne dotyczące pomocy państwa na ratowanie i restrukturyzację przedsiębiorstw niefinansowych znajdujących się w trudnej sytuacji (Dz.U. C 249 z 31.7.2014, s. 1).

⁽⁵⁾ Zob. decyzja Komisji z dnia 8 maja 2018 r., SA.48394 (2017/N) – Restrukturyzacja krajowej spółki uranu (Compania Națională a Uranului CNU) (Dz.U. C 236 z 6.7.2018, s. 6).

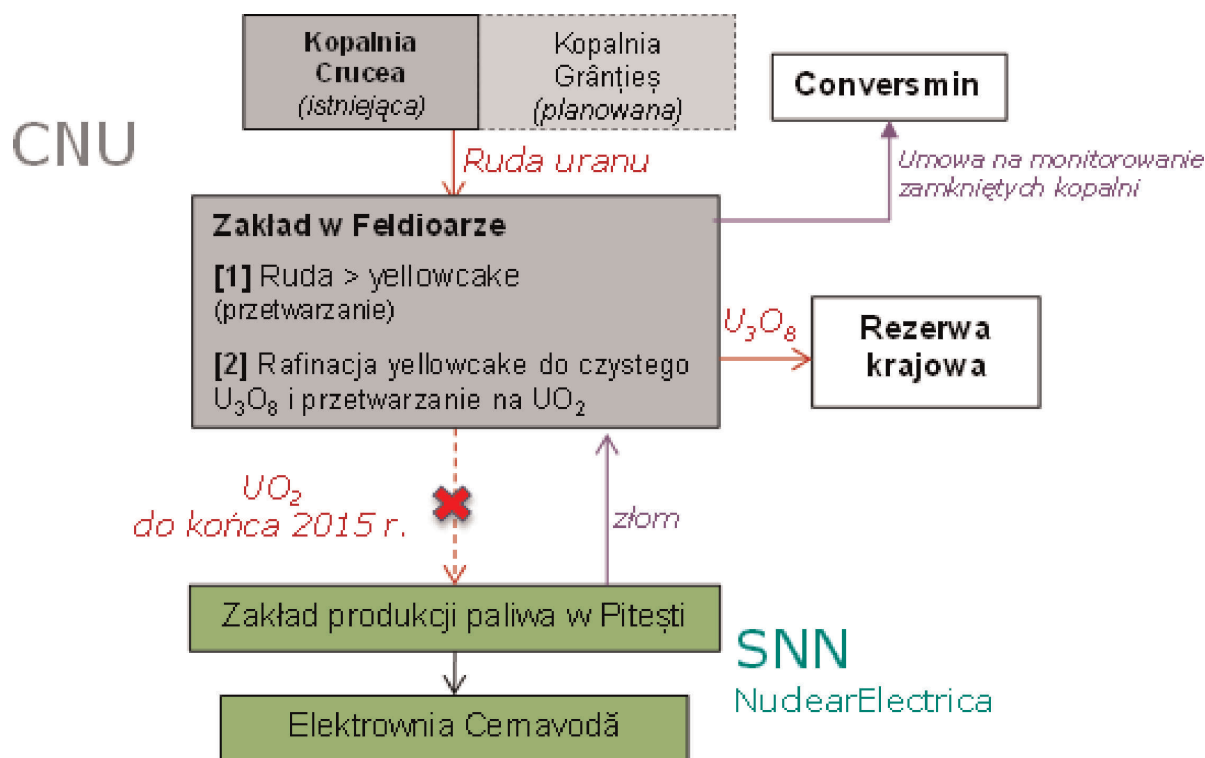
- (5) Pismem z dnia 7 sierpnia 2018 r. władze rumuńskie przesłały swoje uwagi na temat decyzji o wszczęciu postępowania oraz nowy plan restrukturyzacji (zwany dalej „drugim planem restrukturyzacji”).
- (6) Podczas wideokonferencji z dnia 3 grudnia 2018 r. Komisja zwróciła się do władz rumuńskich o dodatkowe wyjaśnienia dotyczące planu przedłożonego w dniu 7 sierpnia 2018 r.
- (7) Władze rumuńskie przekazały Komisji dalsze uwagi i informacje w dniach 20 grudnia 2018 r., 14 lutego 2019 r., 20 marca 2019 r., jak również nowy plan restrukturyzacji w dniu 19 kwietnia 2019 r. (zwany dalej „trzecim planem restrukturyzacji”).
- (8) W dniach 24 i 25 czerwca 2019 r. na ich wniosek Komisja odbyła również spotkania z władzami rumuńskimi.

2. SZCZEGÓŁOWY OPIS ŚRODKÓW POMOCY

2.1. Beneficjent

2.1.1. Działalność CNU

- (9) CNU jest rumuńską spółką z siedzibą w Bukareszcie, która zajmuje się wydobywaniem uranu z kopalni i produkcją surowca przeznaczonego do wytwarzania energii jądrowej w Rumunii. CNU wydobywa rudę uranu, przetwarza ją na yellowcake, poddaje rafinacji w celu uzyskania czystego ósmiotlenku trójuranu (U_3O_8), a następnie ostatecznie przekształca go w dwutlenek uranu (UO_2). CNU została utworzona w 1997 r. jako spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w całości należąca do państwa. W 2017 r. CNU zatrudniała 772 pracowników.
- (10) CNU prowadzi działalność w dwóch miejscach. W 2017 r. zakład wydobywania uranu, zlokalizowany w Crucea-Botuşana (okręg Suczawa, region północno-wschodni), zatrudniał 346 osób, natomiast zakład przetwarzania i rafinacji, znajdujący się w Feldioara (okręg Braszów, region środkowy) – 350 osób. Na poniższym schemacie przedstawiono główne źródła przychodów w ostatnich latach:

- (11) Zazwyczaj spółka CNU miała dwóch klientów: należące do państwa Krajowe Stowarzyszenie Nuclearelectrica S.A. (zwane dalej „SNN”) nabywające UO_2 do celów produkcji paliwa dla swojej Elektrowni Jądrowej Cernavodă oraz Krajową Administrację ds. Rezerwy Państwowej i Szczególnych Problemów (zwaną dalej „ANRSPS”) dokonującą zakupu U_3O_8 . Wspólnie ci dwaj nabywcy odpowiadali za 95 % przychodów CNU.

- (12) SNN zostało założone w 1998 r. w następstwie restrukturyzacji rumuńskiego systemu energetycznego i jest notowane na Giełdzie Papierów Wartościowych w Bukareszcie od 2013 r. SNN wytwarza moc elektryczną i ciepłą w Elektrowni Jądrowej Cernavodă, wykorzystując energię jądrową, i produkuje paliwo jądrowe za pośrednictwem FCN – zakładu produkcji paliwa jądrowego w Pitești. Według najnowszych sprawozdań struktura kapitałowa SNN przedstawia się następująco: 82,49 % znajduje się w posiadaniu państwa rumuńskiego za pośrednictwem Ministerstwa Energii, 7,05 % należy do Fondul Proprietea S.A., 5,6 % – do innych podmiotów prawnych, a 4,8 % – do osób fizycznych.
- (13) Głównym organem ładu korporacyjnego w SNN jest Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy, które podejmuje decyzje w kwestiach strategicznych, w tym o powołaniu i odwołaniu rady dyrektorów większością zwykłą, przyjęciu budżetu rocznego, zatwierdzeniu strategii i polityki rozwoju, jak również w sprawie inwestycji i innych transakcji przekraczających 50 mln EUR ⁽⁶⁾. Organem wykonawczym odpowiedzialnym za zarządzanie SNN jest rada dyrektorów składająca się z siedmiu członków, z których co najmniej czterech musi być niezależnymi dysponentami. Podejmowanie decyzji w sprawie zawierania umów z dostawcami uranu, których wartość nie przekracza progu 50 mln EUR, wchodzi w zakres odpowiedzialności rady.

2.1.2. Przyczyny trudności CNU

- (14) Baza klientów CNU jest niezróżnicowana i wysoce zależna od dwóch nabywców, w szczególności SNN, które odpowiada za ponad 80 % sprzedaży. CNU straciła swoich dwóch kluczowych klientów w 2016 r., w którym SNN udzieliło zamówienia konkurentowi CNU, a ANRSPS nie zawarła żadnej umowy na dostawy. W grudniu 2015 r. SNN postanowiło udzielić zamówienia na dostawę UO₂ w drodze postępowania o udzielenie zamówienia przeprowadzanego między swoimi dwoma zarejestrowanymi i zatwierdzonymi dostawcami, CNU i kanadyjskim dostawcą Cameco, który ostatecznie wygrał postępowanie. CNU nie znalazła alternatywnego nabywcy i w związku z tym nie była już w stanie sprzedawać swojego produktu.
- (15) W tabeli 1 poniżej, dostarczonej przez władze rumuńskie, zawarto różne oferty cenowe złożone przez CNU i Cameco (w latach 2016–2018) na poszczególnych etapach postępowania o udzielenie zamówienia zorganizowanego przez SNN. W momencie, gdy SNN postanowiło podpisać pierwszą umowę z Cameco, oferta złożona przez CNU była o 72 % wyższa. Wszystkie kolejne oferty CNU również zawierały znacznie wyższe ceny niż oferty Cameco, w przedziale od +39 % do +99 %, co sprawiło, że SNN powtórnie zawierało umowy na dostawy z Cameco.

Tabela 1

Tabela podsumowująca postępowanie o udzielenie zamówienia na dostawę 120 ton UO₂ (w ciągu 6 miesięcy) na lata 2016–2018 przeprowadzone przez SNN

	Data podpisania umowy przez SNN	Data pierwszej dostawy w ramach każdej umowy	Oferta Cameco	Oferta CNU	Różnica ofert cenowych CNU i Cameco
1	29.01.2016	04.03.2016	[...] * USD (≈ [...] RON)	[...] RON	+ 72 %
2	08.07.2016	15.09.2016	[...] USD (≈ [...] RON)	[...] RON	+ 39 %
3	23.12.2016	15.02.2017	[...] USD (≈ [...] RON)	[...] RON	+ 52 %
4	06.06.2017	21.08.2017	[...] USD (≈ [...] RON)	[...] RON	+ 85 %
5	05.01.2018	26.02.2018	[...] USD (≈ [...] RON)	[...] RON	+ 77 %

⁽⁶⁾ Zob. statut SNN dostępny pod adresem: <http://www.nuclearelectrica.ro/wp-content/uploads/2014/08/engl-act-const1.pdf>.

6	19.07.2018	17.09.2018	[...] USD (≈ [...] RON)	[...] RON	+ 99 %
---	------------	------------	----------------------------	-----------	--------

Źródło: Odpowiedzi przedłożone przez Rumunię w dniu 20 grudnia 2018 r.

* Informacje poufne.

- (16) W związku z tym przychody CNU pochodziły wyłącznie z nieznacznej działalności pobocznej, takiej jak umowa z SNN na usługi unieszkodliwiania odpadów, i znacząco spadły. Jak pokazano w tabeli 2, całkowite przychody spółki spadły w 2015 r. ze 110,8 mln RON (23,4 mln EUR) do 15,2 mln RON (3,2 mln EUR), co stanowiło kwotę niewystarczającą na pokrycie wydatków CNU w 2016 r.
- (17) Przed gwałtownym spadkiem przychodów ze sprzedaży w 2016 r. CNU już w 2014 r. i 2015 r. wykazywała stosunkowo istotne straty z działalności operacyjnej. Stopniowe wyczerpywanie się zasobów uranu w kopalni Crucea-Botușana częściowo wyjaśnia zły wynik finansowy CNU przed odsetkami i opodatkowaniem. CNU ponosi wysokie koszty eksploatacyjne z tytułu działalności wydobywczej, ponieważ brakuje jej środków na utrzymanie tras transportowych, odległości transportu wzrastają ze względu na ubożenie złoża i brak modernizacji infrastruktury podziemnej.
- (18) CNU nie ma również zasobów finansowych na eksploatację nowego złoża rudy uranu zidentyfikowanego w Tulgheș-Grinties, a także na modernizację zakładu w Feldioarze.
- (19) Ponadto CNU mierzy się również ze wzrastającymi kosztami utrzymania, opłatami wydobywczymi i dodatkowymi podatkami (podatkiem na ochronę środowiska).

Tabela 2

Wybrane dane finansowe według pierwszego planu restrukturyzacji na lata 2014–2023

(w mln RON)

Wskaźnik	2014–2016			Okres restrukturyzacji					Okres po restrukturyzacji	
	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Przychody ogółem	142,9	110,8	15,2	210,0	193,9	193,9	193,9	193,9	196,8	196,8
Wydatki ogółem	246,3	254,2	109,1	188,0	191,0	184,6	186,9	189,4	189,4	189,4
Zysk/ strata	-104,7	-143,4	-93,9	18,5	2,6	7,9	5,9	3,8	6,2	6,2
EBITDA	-60,5	-95,1	-54,3	64,5	44,7	43,2	41,8	39,7	42,1	42,1

2.2. Wydobywanie uranu i koncentraty uranu na potrzeby produkcji paliwa jądrowego

- (20) CNU produkuje głównie dwa rodzaje produktu końcowego: yellowcake (o wysokim stężeniu U_3O_8) i (niewzbogacony) UO_2 .
- (21) Yellowcake jest standardowym produktem towarowym podlegającym obrotowi, który sprzedaje się na całym świecie przy stosunkowo przejrzystych cenach i warunkach. Yellowcake, będący podstawowym produktem w produkcji zarówno niewzbogaconego, jak i wzbogaconego UO_2 , jest wytwarzany i sprzedawany przez przedsiębiorstwa spoza Europy (np. Cameco), ale także przez europejskie (przejęte) przedsiębiorstwa, takie jak Orano (dawniej Areva), RioTinto czy BHP Billiton. Ponadto nowe podmioty na tym rynku są obecnie na różnych etapach zaawansowania w realizacji nowych projektów wydobywczych w Hiszpanii, Finlandii i na Węgrzech (⁽⁷⁾).
- (22) Rumunia w szczególności wskazała, że Orano spontanicznie zaproponowało w maju 2017 r., że będzie dostarczać CNU yellowcake pochodzący z jego kopalni w Nigrze. Orano miało twierdzić, że jest w stanie dostarczać całą ilość yellowcake, której CNU potrzebuje do produkcji UO_2 dla SNN, do obu reaktorów w elektrowni Cernavodă (⁽⁸⁾).

(⁽⁷⁾) Informacje uzyskano ze strony internetowej <https://www.wise-uranium.org/upeur.html> w dniu 23 września 2019 r.

(⁽⁸⁾) W pkt 12.2 odpowiedzi władz rumuńskich odniesiono się do załącznika do pisma nr 121321/DV/8.12.2018.

- (23) Jeżeli chodzi o przetwarzanie U_3O_8 w UO_2 , rzeczywiście między Cameco i CNU istnieje konkurencja w obszarze elektrowni jądrowych, w których stosuje się technologię opartą na CANDU. Ponadto każde przedsiębiorstwo, które aktualnie produkuje związki uranu do celów wzbogacenia uranu, który ma być wytworzony jako paliwo jądrowe, takie jak Orano (dawniej Areva), posiada do tego zdolność technologiczną i może uznać to za atrakcyjne, a także postanowić wejść na ten rynek w przyszłości i zaoferować produkt zastępczy. Zgodnie z publicznie dostępnymi informacjami Orano obecnie usprawnia swój proces przemysłowy w zakładzie w Malvési, aby być w stanie sprzedawać niewzbogacony UO_2 , który jest jednym z jego produktów pośrednich, na rynku międzynarodowym⁽⁹⁾. Ponadto istnieją również inni prowadzący aktualnie działalność dostawcy (niewzbogaconego) UO_2 do reaktorów CANDU, tacy jak Dioxitek (Argentyna), CNNC (Chiny), PAEC (Pakistan), NFC (Indie).

2.3. Wstępny plan restrukturyzacji CNU

- (24) W następstwie wydania przez Komisję decyzji w sprawie pomocy na ratowanie, w której zatwierdzono pożyczkę w kwocie 62 mln RON (13,1 mln EUR)⁽¹⁰⁾, w dniu 12 czerwca 2017 r. Rumunia zgłosiła wstępny plan restrukturyzacji, którego realizacja ma się zakończyć w 2021 r.
- (25) We wstępnym planie restrukturyzacji całkowite koszty restrukturyzacji wyniosły 941 mln RON (198,5 mln EUR) (szczegółowy podział jest dostępny w motywie 22 decyzji o wszczęciu postępowania). Według Rumuni 441 mln RON (93,0 mln EUR) kosztów restrukturyzacji miało zostać sfinansowane z pomocy państwa, a 500 mln RON (105,5 mln EUR)⁽¹¹⁾ (tj. około 53 % kosztów restrukturyzacji) – z wkładu własnego CNU.
- (26) Zgłoszona pomoc na restrukturyzację składała się z następujących pięciu instrumentów pomocy:
- przekształcenia pomocy na ratowanie w wysokości 62 mln RON (13,1 mln EUR) w pomoc na restrukturyzację;
 - dotacji w kwocie 75,5 mln RON (15,9 mln EUR);
 - umorzenia długu w wysokości 77 mln RON (16,2 mln EUR);
 - pomocy operacyjnej wynoszącej 213 mln RON (44,9 mln EUR);
 - zamiany długu CNU w wysokości 13,3 mln RON (2,8 mln EUR) od dnia 30 marca 2017 r. na udziały będące w posiadaniu państwa rumuńskiego.
- (27) Wkład własny w koszty przewidziane we wstępnym planie restrukturyzacji obejmował cztery główne źródła przychodów CNU z eksploatacji (wszelkie dane szczegółowe są dostępne w motywie 20 decyzji o wszczęciu postępowania):
- różne umowy na dostawę U_3O_8 z ANRSPS;
 - wieloletnią umowę dotyczącą dostarczania UO_2 dla SNN obejmującą okres między dniem 1 września 2017 r. a dniem 31 grudnia 2021 r.;
 - wieloletnią umowę z SNN na przetwarzanie niezgodnych z wymogami materiałów naturalnie zawierających uran;
 - różne umowy z Conversmin S.A. na konserwację, zamykanie, rekultywację środowiskową i monitorowanie zamkniętych kopalni uranu.

2.4. Opis powodów, które doprowadziły do wszczęcia postępowania

- (28) W decyzji o wszczęciu postępowania Komisja przyjęła stanowisko, że zamiar przyznania przez Rumunię finansowania publicznego na wsparcie realizacji planu restrukturyzacji CNU obejmuje pomoc państwa zgodnie z art. 107 ust. 1 TFUE.

⁽⁹⁾ https://www.orano.group/docs/default-source/orano-doc/groupe/publications-reference/rapport_tsn_malvesi_2018.pdf, strona 13.

⁽¹⁰⁾ Pożyczka udzielona w ramach pomocy na ratowanie została przyznana w dniu 5 października 2016 r. przez państwo rumuńskie za pośrednictwem jego przedstawiciela, Ministerstwa Energii, zgodnie z nadzwyczajnym dekretem rządowym nr 65/2016 ustanawiającym ramy prawne dotyczące udzielania indywidualnej pomocy prawnej w celu ratowania krajowej spółki uranu (Dziennik Urzędowy nr 801 z dnia 11 października 2016 r.). Zgodnie z umową pożyczka na ratowanie została objęta stopą procentową wynoszącą 6,92 % i wypłacona w dwóch transzach: w wysokości 47,2 mln RON w dniu 5 listopada 2016 r., a następnie w kwocie 13 167 550,53 RON w dniu 30 marca 2017 r. W dniu 19 lipca 2017 r. stopę procentową skorygowano z 6,92 % do 11,08 %. Źródło: www.cdep.ro/interpel/2018/r1405B.pdf.

⁽¹¹⁾ Część III.B pkt 5.1.B formularza zgłoszeniowego.

- (29) Ponieważ CNU spełniała kryteria kwalifikowania się jako przedsiębiorstwo znajdujące się w trudnej sytuacji zgodnie z pkt 20 wytycznych dotyczących ratowania i restrukturyzacji, zgodność pomocy na restrukturyzację z rynkiem wewnętrznym przeanalizowano na podstawie wytycznych. Po przeprowadzeniu wstępnej oceny Komisja wyraziła wątpliwości co do zgodności powyżej opisanych środków z wytycznymi dotyczącymi ratowania i restrukturyzacji. Wątpliwości te podsumowano poniżej w motywach 30–46 (wszelkie szczegółowe informacje przedstawiono w decyzji o wszczęciu postępowania w motywach 44–70).

2.4.1. Wątpliwości co do poziomu wkładu własnego CNU w plan restrukturyzacji

- (30) Komisja kwestionowała, czy źródła finansowania zaproponowane przez Rumunię stanowią znaczący, rzeczywisty i faktyczny, wolny od pomocy wkład własny wynoszący co najmniej 50 %, i w związku z tym wstępnie uznała, że wstępny plan restrukturyzacji nie spełnia podstawowych wymogów w zakresie wkładu własnego określonych w wytycznych dotyczących ratowania i restrukturyzacji.
- (31) Po pierwsze, w odniesieniu do rzeczywistego i faktycznego charakteru wkładu własnego Komisja wstępnie stwierdziła, że żadne z czterech źródeł wkładu własnego wymienionych w motywie 27 nie spełnia kryterium. Zgodnie z pkt 63 wytycznych dotyczących ratowania i restrukturyzacji wkład własny wyklucza wszystkie przyszłe spodziewane zyski, takie jak przepływy pieniężne. Komisja zwróciła uwagę, że spośród umów przedstawionych przez Rumunię zrealizowane zostały jedynie umowy na nieznaczące kwoty i to tylko częściowo.
- (32) Po drugie, w przypadku wymogu, zgodnie z którym wkład własny powinien być wolny od pomocy, Komisja wstępnie stwierdziła, że zawarcie na warunkach rynkowych kluczowej umowy typu *take-or-pay* z SNN na dostawę UO_2 , która według oczekiwań miała stanowić około 80 % sprzedaży CNU, było mało prawdopodobne. Z dostępnych wskaźników rynkowych wynika, że umowa, w ramach której przewidywana cena za kg_U wynosi 623 RON (131 EUR) (tj. 423 RON za kg_U bez dotacji) i odpowiadająca 110 USD (100 EUR) za kg_U (bez dotacji), przekraczałyby szacunkową cenę rynkową (67 USD – 61 EUR za kg_U) o 64 %.
- (33) Ponadto Komisja miała również wątpliwości, czy wszystkie pozostałe zaproponowane źródła wkładu własnego są wolne od pomocy: te rodzaje wkładu w istocie miały swoje źródło w planowanych umowach z administracjami publicznymi i przedsiębiorstwami państwowymi. W szczególności Rumunia nie wykazała, że ANRSPS, podmiot publiczny, podpisałaby zaplanowane umowy z CNU po cenach rynkowych i że druga z zaplanowanych umów z SNN na przetwarzanie materiałów niezgodnych z wymogami zostałaby zawarta na warunkach rynkowych, np. w porównaniu z innymi typowymi umowami na dostawy w branży.
- (34) Po trzecie, z informacji przedłożonych przez Rumunię wynika, że żaden inwestor ani kredytodawca na rynku nie zapewniał ani nie zamierzał zapewnić wsparcia na realizację planu. Rumunia nie była w stanie dostarczyć Komisji żadnego potwierdzenia, takie jak list intencyjny, które by wykazało i udowodniło zainteresowanie potencjalnego prywatnego inwestora powiernictwem, wsparciem i finansowaniem zgłoszonego planu restrukturyzacji.
- (35) Ponadto Komisja miała wątpliwości także co do argumentu przedstawionego przez Rumunię w tym zakresie, że sprzedaż środków trwałych również zapewniłaby źródło wkładu własnego. Nie wiadomo było dokładnie, jakie mogłyby być wartości rynkowe takich środków i termin sprzedaży – oraz co najważniejsze – w jakim stopniu taka sprzedaż mogłaby być z powodzeniem zakończona w okresie restrukturyzacji.

2.4.2. Wątpliwości co do przywrócenia długoterminowej rentowności CNU

- (36) Komisja miała także wątpliwości, czy wstępny plan restrukturyzacji doprowadzi do przywrócenia rentowności CNU na koniec okresu restrukturyzacji. W rzeczywistości nie ustalono, że CNU dostarczyłaby wystarczającego zwrotu i byłaby w stanie pozostać na rynku bez dalszej pomocy.
- (37) Po pierwsze, Komisja zauważyła, że Rumunia nie przekazała zgodnie z wezwaniem zbioru kluczowych wskaźników ekonomicznych dotyczących okresu restrukturyzacji oraz danych na temat rentowności i podziału kosztów produkcji według każdej ze swoich głównych bieżących lub zaplanowanych działalności (kopalni Crucea-Botușana, zakładu w Feldioarze, kopalni Tulgheș-Grințieș). Informacje dostarczone na poziomie zagregowanym były w każdym razie nierozstrzygujące w odniesieniu do przywrócenia długoterminowej rentowności CNU na koniec okresu restrukturyzacji.
- (38) Po drugie, rentowność CNU pozostała na niskim poziomie, nawet przy uwzględnieniu dotacji ceny, która miała pokryć różnicę między kosztem produkcji i ceną rynkową UO_2 i którą Rumunia zakwalifikowała jako pomoc państwa. Ponieważ nie zakładano stopniowego spadku pomocy w okresie restrukturyzacji, Komisja wstępnie stwierdziła, że bez dodatkowych dowodów potwierdzających nadal istnieje wątpliwość, czy po zakończeniu się okresu restrukturyzacji CNU byłaby rentowna bez dalszej państwowej dotacji na działalność.

- (39) Po trzecie, Komisja wyraziła wątpliwości dotyczące kosztów produkcji po zakończeniu inwestycji w nowej kopalni Tulgheș-Grinteș przedstawionych przez władze rumuńskie. W szczególności Komisja podkreśliła, że Rumunia nie przekazała żadnego badania inwestycyjnego potwierdzającego domniemaną wysokość kosztu produkcji U_3O_8 w kwocie 460 RON (97 EUR) za kg_U ⁽¹²⁾ i zauważyła, że szacunek ten znacznie przekracza rzeczywistą cenę rynkową wynoszącą 22 USD (20 EUR) za funt U_3O_8 na koniec lutego 2018 r. ⁽¹³⁾
- (40) Ponadto Komisja zwróciła również uwagę, że prognozy dotyczące ceny uranu przedłożone przez Rumunię w celu potwierdzenia perspektyw inwestycyjnych w nowej kopalni były nieaktualne i niewiarygodne, i w związku z tym wyraziła wątpliwości co do rentowności nowej kopalni. Ponieważ w pkt 51 wytycznych dotyczących ratowania i restrukturyzacji wskazano, że powrót do rentowności nie może być uzależniony od optymistycznych założeń dotyczących takich czynników zewnętrznych jak zmiany cen, Komisja miała także wątpliwości, czy ten punkt wytycznych został spełniony.

2.4.3. Wątpliwości dotyczące środków kompensacyjnych

- (41) W tym względzie Komisja zauważyła, że Rumunia przewidziała jedynie dwa środki behawioralne. Według wstępnego planu restrukturyzacji CNU miała powstrzymać się od nabycia udziałów lub akcji w innych przedsiębiorstwach w okresie restrukturyzacji i od korzystania z takiej pomocy jak promocja przy sprzedaży swoich produktów. Ze względu na brak jakichkolwiek znaczących i jasnych środków strukturalnych Komisja wątpiła jednak, jakoby zaproponowane środki kompensacyjne w satysfakcjonującym stopniu zmniejszyły negatywne skutki w zakresie konkurencji spowodowane przez potencjalną pomoc.
- (42) W szczególności wbrew twierdzeniu Rumunii, że nie istnieje rynek europejski dla produktu dostarczanego przez CNU oraz że w związku z tym nie ma potrzeby stosowania jakichkolwiek dodatkowych środków kompensacyjnych, Komisja przedstawiła kilka uwag.
- (43) Po pierwsze, Komisja zauważyła, że w odniesieniu do wydobywania – mimo że żadne inne europejskie przedsiębiorstwo poza CNU nie wydobywa obecnie rudy uranu w UE – w UE istnieją aktywne przedsiębiorstwa, które dokonują przywozu związków uranu w celu zaopatrywania zakładów przetwórczych/zakładów rafinacji, a ostatecznie produkcji paliwa jądrowego. Jest tak na przykład w przypadku przedsiębiorstwa Orano (wcześniej Areva), które dokonuje przywozu związków uranu w UE ze swojej działalności górniczej w państwach niebędących członkami UE, takich jak Niger: rynek jest zatem otwarty na konkurencję. Ponadto zidentyfikowano złoża kopaliny uranu w Hiszpanii i Finlandii, a na lata 2018–2019 ogłoszono lub faktycznie zaplanowano wejścia nowych podmiotów do sektora wydobywania uranu.
- (44) Po drugie, Komisja zauważyła, że w odniesieniu do działań w zakresie przetwórstwa/rafinacji, chociaż żadne inne przedsiębiorstwo niż Cameco nie jest obecnie zaangażowane w dostarczanie niewzbogacanego UO_2 do elektrowni jądrowych w UE działających z wykorzystaniem technologii opartej na CANDU, rynki te są otwarte na konkurencję i każde przedsiębiorstwo może uznać je za atrakcyjne i zdecydować się na wejście na nie w przyszłości lub zaoferowanie produktów zastępczych pochodzących z innych źródeł. Poza Cameco niewzbogacany UO_2 dla CANDU mogą oferować również zagraniczni dostawcy, na przykład z Chin lub Indii.
- (45) Po trzecie, Komisja zauważyła również, że w swoim wstępnym planie restrukturyzacji Rumunia przedstawiła pewne sprzeczne stwierdzenia – wskazała, że CNU będzie dążyć do poszerzenia swojego portfela klientów poza Rumunię, jednocześnie twierdząc, że nie istnieje rynek europejski dla produktu dostarczanego przez CNU oraz że w związku z tym nie ma potrzeby stosowania jakichkolwiek środków kompensacyjnych.
- (46) Komisja stwierdziła zatem wstępnie, że: (i) istnieje rzeczywista konkurencja w odniesieniu do działalności wydobywania uranu oraz (ii) potencjalnie może się pojawić dalsza konkurencja w odniesieniu do działalności przetwarzania-rafinacji uranu. W rezultacie środki behawioralne zaproponowane przez Rumunię wydawały się niewystarczające, a strukturalne środki kompensacyjne były konieczne do zmniejszenia zakłóceń konkurencji.

3. UWAGI RUMUNII

- (47) W swoich uwagach do decyzji o wszczęciu postępowania Rumunia przedstawiła nowe informacje i kilka uwag oraz drugi plan restrukturyzacji, które są następujące.

⁽¹²⁾ Około 120 USD za kg_U lub 46 USD za lb U_3O_8 , przy założeniu, że 1 kg_U = 2,59979 lb U_3O_8 według danych ze specjalnej strony internetowej: http://www.uranium.info/unit_conversion_table.php

⁽¹³⁾ Informacje uzyskano ze strony internetowej <https://www.uxc.com/p/prices/UxCPrices.aspx> w dniu 22 marca 2018 r.

3.1. Uwagi Rumunii dotyczące stosowania Traktatu Euratom

- (48) Władze rumuńskie wspomniały, że restrukturyzacja wspierała zobowiązania poczynione przez nie w ramach Traktatu Euratom w odniesieniu do bezpieczeństwa jądrowego, do których należą w szczególności:
- zapobieganie zalewaniu kopalni;
 - kontrolowane odprowadzanie wód podziemnych i stawowych;
 - odkazywanie i usuwanie zanieczyszczeń wód kopalnianych i stawowych uranem, radem i różnymi zawartościami soli powyżej norm ochrony środowiska, co może mieć bardzo poważne konsekwencje dla środowiska i ludności, w tym dla obiektów i sprzętu przedsiębiorstwa;
 - bezpieczeństwo dostaw surowców do produkcji paliwa jądrowego niezbędnego do funkcjonowania bloków Elektrowni Jądrowej Cernavodă, w tym utrzymanie lokalnego jądrowego cyklu paliwowego, co przyczynia się do zapewnienia bezpieczeństwa energetycznego Rumunii;
 - zarządzanie zapasami uranu, zamknięcie miejsc, w których prowadzono prace górnicze/prace w zakresie wydobycia uranu, konserwacja, likwidacja bloków jądrowych, realizacja prac związanych z zazielenianiem, monitorowanie czynników środowiskowych i ludności po zamknięciu, złożone i długotrwałe działania i procesy mające na celu uniknięcie skażenia promieniotwórczego, zamykanie kopalń, zazielenianie, monitorowanie po zamknięciu;
 - Rumunia twierdzi również, że CNU ma kluczowe znaczenie dla bezpieczeństwa dostaw energii w Rumunii oraz dla utrzymania jego cennej wiedzy fachowej i istotnych inwestycji w sprzęt, technologie i licencje CNU, które w innym przypadku zostałyby utracone ⁽¹⁴⁾. Rumunia postrzega lokalne górnictwo jako najbezpieczniejszy sposób na zapewnienie łańcucha dostaw dla produkcji energii jądrowej i twierdzi, że CNU jest unikalnym dostawcą UO₂ w UE, który może w skuteczny i stabilny sposób zapewniać materiał do produkcji paliwa jądrowego w reaktorach jądrowych w Cernavodzie ⁽¹⁵⁾.

3.2. Drugi plan restrukturyzacji

- (49) Rumunia w pierwszej kolejności podkreśliła, że w drugim planie restrukturyzacji wycofano trzy spośród pięciu środków pomocy zgłoszonych we wstępnym planie restrukturyzacji, mianowicie środki c), d) i e) opisane w motywie 26, co doprowadziło do istotnego zmniejszenia kwoty pomocy do przyznania z 440,8 mln RON (93,0 mln EUR) do 125,1 mln RON (26,4 mln EUR). Środkami pomocy, które miały pozostać, była konwersja pomocy na ratowanie w kwocie 60,4 mln RON (12,7 mln EUR) oraz dotacja w wysokości 64,8 mln RON (13,7 mln EUR).
- (50) Koszt restrukturyzacji również zmniejszyłby się z 941 mln RON (198,5 mln EUR) do 250,3 mln RON (52,8 mln EUR), w których wkład CNU, jak utrzymywała Rumunia, wynosiłby 50 %, czyli 125,1 mln RON (26,4 mln EUR).
- (51) W ramach tego drugiego planu restrukturyzacji CNU ustanowiłaby nową współpracę z SNN. W tym kontekście Rumunia stwierdziła, że obawy Komisji wyrażone w motywach 47–50 decyzji o wszczęciu postępowania dotyczące potencjalnej pomocy państwa zawartej w cenie przewidzianej umowy z SNN stały się nieistotne, ponieważ przedmiotowa umowa nie była już planowana. Rumunia wyjaśniła, że po rozwiązaniu umowy z CNU, która częściowo spowodowała trudności finansowe CNU, SNN zaczęło pozyskiwać surowiec od kanadyjskiego przedsiębiorstwa Cameco. Poleganie na jednym źródle dostaw uznano jednak w dłuższej perspektywie za ryzykowne i w konsekwencji SNN zaproponowało strategię dywersyfikacji zamówień.
- (52) Walne zgromadzenie SNN zatwierdziło tę strategię w maju 2018 r. i wyraźnie wymieniło CNU jako dostawcę usług w zakresie przetwórstwa. Rumunia wyjaśniła, że strategia ta pozwoli uniknąć zależności od jednego dostawcy i związanego z tym ryzyka poprzez zakup U₃O₈ na rynkach międzynarodowych zamiast UO₂, przetwarzanie go przez CNU i wykorzystywanie powstałego UO₂ do produkcji paliwa jądrowego. Relacja SNN i CNU obejmowałaby przetwarzanie i magazynowanie U₃O₈ na terenie CNU oraz kwalifikację przez CNU dostawców U₃O₈: kwalifikacja przez CNU rzeczywiście byłaby wymagana przed organizacją procedur konkurencyjnych wśród kwalifikowanych dostawców U₃O₈, ponieważ SNN nie ma wiedzy fachowej wymaganej do kwalifikacji dostawców U₃O₈.

⁽¹⁴⁾ Informacje przekazane przez Rumunię w dniu 19 kwietnia 2019 r., rozdział IV.3. Plan restrukturyzacji, ppkt (iv).

⁽¹⁵⁾ Informacje przekazane przez Rumunię w dniu 19 kwietnia 2019 r., rozdział IV.3. Plan restrukturyzacji, ppkt (iv).

- (53) W związku z tym Rumunia przyjęła ustawę regulującą zasady narodowej strategii Rumunii w zakresie utrzymania zintegrowanego cyklu paliwowego, zaopatrzenia w surowiec do produkcji paliwa jądrowego niezbędnego do funkcjonowania bloków Elektrowni Jądrowej Cernavodă⁽¹⁶⁾ (zwaną dalej „ustawą nr 193/2018”). W ustawie nr 193/2018 określono, że CNU ma wyłączne uprawnienie do produkcji proszku UO_2 na terytorium Rumunii, a SNN będzie dokonywało zakupu tego produktu wyłącznie od CNU, z wyjątkiem sytuacji, w której CNU nie jest w stanie dostarczyć wymaganych ilości. Kryteria i metody służące do określania i dostosowywania cen regulowanych za usługi kwalifikowania, magazynowania i przetwarzania U_3O_8 oraz ceny UO_2 dostarczanego przez CNU mają być ustanowione na podstawie rzeczywistych kosztów CNU zgodnie z decyzją rządu, którą w dalszym ciągu omawiano, gdy Rumunia dostarczyła drugi plan restrukturyzacji (zob. szczegóły na temat tej ustawy w motywie 63 poniżej)⁽¹⁷⁾. W ramach drugiego planu restrukturyzacji Rumunia oczekiwała, że umowa między CNU a SNN wejdzie w życie w 2018 r.
- (54) W dniu 22 czerwca 2018 r. CNU zaproponowała dostawę [...] ton_U UO_2 za cenę [...] RON za kg_U (bez VAT), czyli [...] EUR za kg_U. W dniu 17 lipca 2018 r. SNN przekazało CNU, że pierwsze zamówienie na [...] ton_U UO_2 nie zostanie przekazane CNU ze względu na cenę jednostkową oferowaną w przetargu. W dniu 19 lipca 2018 r. CNU i SNN podpisały umowę ramową, zgodnie z którą CNU miało dostarczać UO_2 na rzecz SNN.
- (55) W listopadzie 2018 r. SNN i CNU zawarły wiążącą umowę dotyczącą nabycia [...] ton_U UO_2 za cenę [...] RON/kg ([...] EUR/kg) (łącznie kwota [...] mln RON ([...] mln EUR) (bez VAT)) w ramach wspomnianej umowy ramowej⁽¹⁸⁾.

3.3. Trzeci plan restrukturyzacji

- (56) W następstwie wideokonferencji z Komisją, która odbyła się w dniu 3 grudnia 2018 r. w celu omówienia drugiego planu restrukturyzacji, Rumunia przedłożyła trzeci plan restrukturyzacji zastępujący wszystkie poprzednie zgłoszone plany restrukturyzacji.
- (57) W trzecim planie restrukturyzacji utrzymano tylko dwa spośród pięciu pierwotnych środków pomocy z niższą kwotą w porównaniu z wstępnym planem restrukturyzacji. Pozostałe środki wynoszą 178,3 mln RON (37,6 mln EUR) i obejmują (i) przekształcenie pomocy na ratowanie w pomoc na restrukturyzację w kwocie 60,4 mln RON (12,7 mln EUR) oraz (ii) dotację na wsparcie inwestycji CNU wynoszącą 64,8 mln RON (13,7 mln EUR), w tym rozpoczęcie eksploatacji kopalni Tulgheș-Grințieș. Wprowadzono nowe subsydia w kwocie 53,1 mln RON (11,2 mln EUR) w celu pokrycia kosztów zamknięcia kopalni Crucea-Botușana.
- (58) Rumunia zgłosiła, że łączne koszty restrukturyzacji wynoszące 356,4 mln RON (75,2 mln EUR) określone szczegółowo w tabeli 3 poniżej zostaną częściowo sfinansowane z wykorzystaniem pomocy na restrukturyzację oraz wkładu CNU w wysokości 178,1 mln RON (37,6 mln EUR) wynikającego z jej przyszłych przychodów.

Tabela 3

Koszty restrukturyzacji i finansowanie

Planowane koszty restrukturyzacji	Kwoty kosztów	Pomoc państwa	Wkład z zasobów własnych CNU
Przekształcenie pomocy na ratowanie w pomoc na restrukturyzację	60,4	60,4	
Stopniowe zamykanie kopalni Crucea-Botușana	106,0	53,1	52,9
Rozpoczęcie eksploatacji kopalni Tulgheș-Grințieș	[...]	[...]	[...]
Ulepszona technologia przetwarzania odpadów wydobywczych w zakładzie w Feldioarze	[...]	[...]	[...]

⁽¹⁶⁾ Ustawa nr 193/2018 przyjęta w dniu 19 lipca 2018 r. i opublikowana w Dzienniku Urzędowym nr 640 z dnia 23 lipca 2018 r.

⁽¹⁷⁾ Decyzja rządu nr 126/2019 w sprawie zatwierdzenia kryteriów i sposobów ustalania i dostosowywania cen regulowanych związanych z kwalifikowaniem, magazynowaniem i przetwarzaniem dwutlenku uranu, a także ceny dwutlenku uranu podanej przez krajową spółkę uranu – S.A. na terytorium Rumunii, przyjęta w dniu 5 marca 2019 r. i opublikowana w Dzienniku Urzędowym w dniu 6 marca 2019 r.

⁽¹⁸⁾ Zob. artykuł prasowy na stronie: <https://www.focus-energetic.ro/nuclearelectrica-incheie-iar-contract-cu-cnu-pentru-uranu-54071.html> Zob. również uwaga na s. 36 rocznego sprawozdania SNN z 2018 r., w której wspomniano ilości w odniesieniu do tych dwóch umów na dostawę zawartych z Cameco i CNU: http://www.nuclearelectrica.ro/wp-content/uploads/2019/02/SNN_RO_Raport-Anual-CA-2018.pdf Umowa została zawarta po złożeniu przez CNU oferty na większą ilość i cenę początkową wyższą o 99 % od ceny w ofercie Cameco, o której mowa w tabeli 1 wiersz 6.

Ulepszone odzyskiwanie uranu ze stawu osadowego	[...]	[...]	[...]
Ulepszone odzyskiwanie uranu z nieaktywnych składowisk	[...]	[...]	[...]
Łączne koszty restrukturyzacji (na zgłoszenie RO)	356,4	178,3	178,1
Ogółem w % (na zgłoszenie RO)		50,0 %	50,0 %

Źródło: Załącznik 14 do trzeciego planu restrukturyzacji (Copenhagen Economics na podstawie CNU).

- (59) Następnie Rumunia ustrukturyzowała swoje zgłoszenie w taki sposób, aby uwzględnić trzy główne wątpliwości wyrażone przez Komisję. Zdaniem władz rumuńskich wkład własny CNU jest rzeczywisty, faktyczny i nie stanowi pomocy państwa, trzeci plan restrukturyzacji przywróci długoterminową rentowność CNU, a pomoc na restrukturyzację na rzecz CNU nie zakłóci konkurencji.

3.3.1. Wkład CNU jest rzeczywisty, faktyczny i nie stanowi pomocy państwa

- (60) Rumunia przedstawiła szczegółowy podział źródeł przychodów CNU w tabeli 4 poniżej:

Tabela 4

Źródła przychodów CNU

Kwoty w mln RON	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
SNN – HG		[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
% całkowitych przychodów CNU		[...] %	[...] %	[...] %	[...] %	[...] %	[...] %
SNN – złom	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
ANRSPS łącznie	[...]						
Conversmin łącznie	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
Inne przychody z wynajmu	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
Ogółem	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
Koszty operacyjne	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
Operacyjne przepływy środków pieniężnych	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]

Źródło: Załącznik 14 do trzeciego planu restrukturyzacji (Copenhagen Economics).

- (61) Jak przedstawiono w powyższej tabeli, Rumunia stwierdza, że CNU ma trzech głównych klientów: SNN, ANRSPS i Conversmin. Rumunia określiła również szczegółowo związek między CNU a tymi trzema stronami w celu udowodnienia, że wkład własny CNU wynikający z tych przychodów należy uznawać za rzeczywisty, faktyczny i niestanowiący pomocy państwa.
- (62) Po pierwsze, jak opisano w motywie 53, CNU ustanowiła nową współpracę z SNN, zakotwiczoną w ustawie nr 193/2018. Zgodnie z art. 2 tej ustawy CNU będzie produkowała w Rumunii UO_2 niezbędny dla rumuńskich reaktorów CANDU obsługiwanych przez SNN. Ponadto zgodnie z art. 2 ust. 4 tej samej ustawy CNU ma prawo wyłączne do świadczenia usług w zakresie przetwarzania i składowania U_3O_8 w Rumunii.
- (63) Ceny obu działalności wykonywanych przez CNU (mianowicie sprzedaży UO_2 oraz przetwarzania U_3O_8) są regulowane i ustalane przez decyzję rządu. Decyzja rządu nr 126/2019 stanowi, że cena za te usługi ma być ustalana na podstawie faktycznych kosztów poniesionych przez CNU.

- (64) W art. 2 ust. 4 decyzji rządu nr 126/2019 ustanowiono konkretne limity w zakresie ceny regulowanej, które – zdaniem Rumunii – mają na celu zapewnienie, aby była ona zgodna z zasadami rynkowymi. W szczególności cena UO_2 nie może być wyższa niż suma następujących trzech elementów: sześciomiesięcznej średniej długoterminowej międzynarodowej ceny U_3O_8 , kosztów przetwarzania i marży zysku w wysokości 4 %. Ponadto art. 2 ust. 5 stanowi, że obniżki kosztów wynikające ze wzrostu wydajności działalności CNU poświadczonych przez niezależnego audytora będą dzielone z nabywcą, ponieważ 50 % będzie przenoszone na zmniejszenie ceny na rzecz SNN⁽¹⁹⁾. Obniżki kosztów niezwiązane ze wzrostem wydajności są w pełni przenoszone na ceny. Zdaniem władz rumuńskich mechanizm dzielenia się kosztami zapewnia wystarczające zachęty dla CNU do tego, aby z czasem stała się bardziej wydajna.
- (65) Rumunia dostarcza również analizę trzech składników ceny UO_2 . Jeśli chodzi o sześciomiesięczną średnią długoterminową międzynarodową cenę U_3O_8 , w odniesieniu do następnego okresu oszacowano ją na 351 RON/kg (74 EUR/kg). Koszty przetwarzania prowadzące do produkcji UO_2 wynoszą według Rumunii około [...] RON/kg ([...] EUR/kg). Ten element ceny zawiera również marżę zysku w wysokości 5 % i opiera się na ilości [...] ton_U UO_2 na okres prac wynoszący 10 miesięcy. Ostatnim elementem tego wzoru jest marża zysku wynosząca 4 %, którą Rumunia uznaje za konserwatywny wybór w porównaniu ze średnim kosztem kapitału w przemyśle. Rumunia wspomina, że ta marża zysku może być poddana analizie porównawczej z kosztem kapitału wykorzystanego do budowy elektrowni jądrowej Paks II, który wyniósł [7,5–8,5 %] i został oceniony przez Komisję⁽²⁰⁾. Zdaniem Rumunii potwierdza to również koszt kapitału w odniesieniu do działalności górniczej, który można oszacować na ponad 9 %.
- (66) Połączenie trzech elementów wymienionych w motywie 65 daje wartość około [...] RON/kg ([...] EUR/kg) w odniesieniu do ceny UO_2 dostarczanego przez CNU na rzecz SNN.
- (67) Rumunia wspomina również, że w odniesieniu do 2018 r. CNU podpisała umowę z SNN wycenianą na 24,3 mln RON (5,1 mln EUR), a w odniesieniu do 2019 r. CNU zabezpieczyła już zaliczkę, aby zapewnić ciągłość produkcji. CNU ma również roczne umowy z SNN na przetwarzanie materiałów zawierających naturalny uran – wartość umowy na 2018 r. wynosiła 4,7 mln RON (1,0 mln EUR) – z możliwością corocznego przedłużenia.
- (68) Po drugie, w odniesieniu do umów między CNU a ANRSPS Rumunia zauważa, że szczegóły uznaje się za informacje niejawne.
- (69) Po trzecie, CNU świadczy na rzecz Conversmin usługi w zakresie konserwacji zgodnie z rocznymi umowami, które są automatycznie odnawiane.
- (70) W świetle powyższego Rumunia twierdzi, że wkład CNU jest rzeczywisty, faktyczny i nie stanowi pomocy.

3.3.2. Trzeci plan restrukturyzacji przywróci długoterminową rentowność CNU

- (71) Trzeci plan restrukturyzacji jest częściowo finansowany przez trzy główne środki pomocy: przekształcenie pomocy na ratowanie w pomoc na restrukturyzację, pomoc na zamknięcie kopalni Crucea-Botușana i pewne środki inwestycyjne, takie jak otwarcie nowej kopalni Tulgheș-Grințieș lub modernizacja zakładu w Feldioarze.
- (72) Władze rumuńskie przekazały następujące elementy w odniesieniu do wezwania Komisji w decyzji o wszczęciu postępowania do przeprowadzenia badania dotyczącego inwestycji w kopalni Tulgheș-Grințieș, będącego podstawą założenia dokonanego przez Rumunię we wstępnym planie restrukturyzacji: Rumunia twierdzi, że decyzję o otwarciu nowej kopalni podjęto na podstawie poprzednich badań z lat 1986, 2004, a w szczególności z 2011 r.; nawet jeśli władze rumuńskie uznały badanie z 2011 r. za informacje niejawne i w związku z tym nie udostępniły go Komisji, Rumunia jest zdania, że założenia przyjęte w planie są wręcz ostrożne, ponieważ plan ma się rozpocząć – co najmniej w ciągu pierwszych dziesięciu lat – od eksploatacji rezerw powierzchniowych, a nie podziemnych, czyniąc wydobycie tańszym. Studium wykonalności zlecone przez władze rumuńskie przedsiębiorstwu Cepromin SA powinno być dostępne dopiero w listopadzie 2019 r.

⁽¹⁹⁾ Art. 2 ust. 5 decyzji rządu stanowi, że „obniżki kosztów wynikające ze zwiększonej wydajności działalności CNU i poświadczane jako takie przez niezależnego audytora [...] będą dzielone w następujący sposób: 50 % zostanie ujęte w cenie jako zwiększony zysk, natomiast 50 % będzie polegało na obniżce ceny”.

⁽²⁰⁾ Zob. decyzja Komisji z dnia 6 marca 2017 r., SA.38454 (2015/C) – Domniemana pomoc dla elektrowni jądrowej w Paks (Dz.U. L 317 z 1.12.2017, s. 45).

- (73) W odniesieniu do dostosowań technologicznych zakładu w Feldioarze z myślą o przetwarzaniu, rafinacji i eksploatacji odpadów wydobywczych władze rumuńskie wspominają, że celem jest zmniejszenie kosztu przetwarzania rudy uranu poprzez usprawnienie przepływu technologicznego, co doprowadzi do wyższej wydajności przetwarzania.
- (74) Rumunia wyjaśnia również, że z tabeli 4 jasno wynika, że zaproponowany plan zapewni wystarczające przepływy środków pieniężnych do pokrycia wkładu własnego CNU, ponieważ wymagany wkład własny będzie wynosił około 178 mln RON, podczas gdy suma oczekiwanych operacyjnych przepływów środków pieniężnych w okresie 2017–2023 wynosi ponad 250 mln RON (52,7 mln EUR).
- (75) Rumunia przedstawiła również szczegółową tabelę planowanych obniżek kosztów w podziale na miejsca aktywności, którą przedstawiono poniżej w tabeli 5. Z tabeli tej wynika, że główne obniżki kosztów będą zdaniem Rumunii pochodziły z Suczawy, gdzie zlokalizowana jest obecna kopalnia Crucea-Botușana.

Tabela 5

Koszty w podziale na miejsca

Koszty (mln RON)	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Koszt w podziale na miejsca							
Na szczeblu centralnym	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
Feldioara	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
Suczawa	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
Ștei	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
Oravita	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
Łączne koszty	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
łączna amortyzacja	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
Łączne koszty operacyjne	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]

Źródło: Załącznik 14 do trzeciego planu restrukturyzacji (Copenhagen Economics).

- (76) Władze rumuńskie wyjaśniają również, że szacunków w trzecim planie restrukturyzacji dokonano na podstawie obecnych cen uranu, ale ich własne badania wskazują na pozytywne perspektywy na rynku uranu w najbliższej przyszłości. Zdaniem Rumunii podobne prognozy zgłaszają różne źródła (takie jak S&P Global Market Intelligence). Średnia z prognoz wskazuje, że w latach 2018–2020 cena uranu ma wzrosnąć o 40 %. Rumunia odnosi się również do poprzedniej decyzji Komisji, w której odnotowano konsensus rynkowy w sprawie opinii, że ceny materiałów jądrowych wzrosną w perspektywie średnioterminowej ⁽²¹⁾.
- (77) Rumunia twierdzi następnie, że ogólne wyniki w zakresie rentowności są odporne na istotne zmiany założeń lub warunków rynkowych. Zdaniem Rumunii CNU powinna być w stanie osiągnąć wkład własny wystarczający do pokrycia potrzeb inwestycyjnych w odniesieniu do restrukturyzacji, nawet jeśli przewidziane inwestycje musiałyby być zwiększone o 25 % lub jeśli przepływy środków pieniężnych zmniejszyłyby się o podobny odsetek.

3.3.3. Pomoc na restrukturyzację w trzecim planie restrukturyzacji nie będzie zakłócać konkurencji

- (78) Rumunia w pierwszej kolejności podkreśla, że kwota pomocy na restrukturyzację została zmniejszona o 60 % w porównaniu ze wstępnym planem restrukturyzacji oraz że zmniejszenie to znacznie ograniczy wpływ na konkurencję i handel.
- (79) Rumunia przedstawia następnie, że rynki uranu wydają się globalne (zarówno wyższego szczebla – wydobywanie, jak i niższego – przemysł rafinacyjny/przetwórczy) i w związku z tym wpływ pomocy wynoszącej mniej niż 40 mln EUR może być jedynie minimalny. Na poparcie tego twierdzenia władze rumuńskie wyjaśniają, że Rumunia odpowiada za mniej niż 0,1 % światowej produkcji uranu.

⁽²¹⁾ Zob. decyzja Komisji z dnia 10 stycznia 2017 r., SA 44727 (2016/C), Pomoc na restrukturyzację grupy Areva (Dz.U. L 155 z 17.6.2017, s. 23), motyw 231.

- (80) Ponadto CNU jest jedynym producentem UO_2 w Europie korzystającym z technologii CANDU i jednym z tylko dwóch przedsiębiorstw na świecie produkujących niewzbogacany naturalny UO_2 . Rumunia wyjaśnia również, że mały popyt na niewzbogacany UO_2 nie jest wystarczający do wywołania wystarczającej sprzedaży, która sprawiłaby, że zmiana technologii stałaby się opłacalna i w związku z tym mogłaby stanowić zachętę dla obecnego producenta wzbogaconego UO_2 do wejścia na ten nowy rynek.
- (81) Zdaniem Rumunii wyjście CNU z rynku uranu może zwiększyć zależność SNN od zewnętrznych dostawców UO_2/U_3O_8 . Rumunia oczekuje, że jeśli zostanie utracona kontrola nad pełnym jądrowym cyklem paliwowym, zewnętrzni dostawcy UO_2/U_3O_8 , a w szczególności Cameco, które stałoby się jedynym dostępnym dostawcą przetworzonego uranu w formie UO_2 z certyfikacją CANDU w Rumunii, skorzystają z tej sytuacji. Znacznie zwiększyliby oni cenę produktów dostarczanych SNN i zmaksymalizowaliby swój zysk. Taka sytuacja wpłynie na długoterminową rentowność krajowego operatora jądrowego, przynosząc negatywne konsekwencje dla rumuńskiego bezpieczeństwa energetycznego.
- (82) Ponadto Rumunia podkreśla, że w tym przypadku nie byłoby wykonalnego strukturalnego środka kompensacyjnego, który można byłoby wdrożyć bez zagrożenia nie tylko dla rentowności przedsiębiorstwa, ale również dla jego głównej działalności. Rumunia twierdzi, że w poprzednich decyzjach Komisja zaakceptowała już, że wszelkie dalsze ograniczenia działalności mogą zagrozić możliwościom poprawy sytuacji przedsiębiorstwa bez zapewnienia konkurentom istotnych możliwości rynkowych, jak ma to miejsce w decyzji C10/2006 Pomoc na restrukturyzację dla Cyprus Airways.

4. OCENA POMOCY

4.1. Istnienie pomocy w rozumieniu art. 107 ust. 1 TFUE

- (83) Na podstawie art. 107 ust. 1 TFUE „z zastrzeżeniem innych postanowień przewidzianych w Traktatach wszelka pomoc przyznawana przez państwo członkowskie lub przy użyciu zasobów państwowych w jakiejkolwiek formie, która zakłóca lub grozi zakłóceniem konkurencji poprzez sprzyjanie niektórym przedsiębiorstwom lub produkcji niektórych towarów, jest niezgodna z rynkiem wewnętrznym w zakresie, w jakim wpływa na wymianę handlową między państwami członkowskimi”.
- (84) W związku z powyższym, aby środek mógł kwalifikować się jako pomoc państwa w rozumieniu art. 107 ust. 1 TFUE, muszą być spełnione następujące łączne kryteria: (i) musi być przyznany przez państwo lub przy użyciu zasobów państwowych; (ii) musi on przynosić korzyść przedsiębiorstwu; (iii) musi mieć charakter selektywny, tj. sprzyjać niektórym przedsiębiorstwom lub produkcji niektórych towarów oraz (iv) musi zakłócać konkurencję lub grozić jej zakłóceniem i wpływać na wymianę handlową między państwami członkowskimi.
- (85) Zgodnie z sekcją 4 Komisja oceni środki pomocy przedstawione przez władze rumuńskie w trzecim planie restrukturyzacji (aby uzyskać pełne szczegółowe informacje, zob. tabela 3), które są następujące:
- przekształcenie (poprzez umorzenie długu) przedłużonej pożyczki na ratowanie w pomoc na restrukturyzację w kwocie 60,4 mln RON (12,7 mln EUR); oraz
 - trzy dotacje państwowe wynoszące łącznie 117,9 mln RON (24,9 mln EUR) w celu wsparcia inwestycji CNU w modernizację zakładu w Feldioara, rozpoczęcie eksploatacji kopalni Tulgheș-Grințieș oraz zamknięcie kopalni Crucea-Botușana.
- (86) Przed zbadaniem, czy środki te stanowią pomoc państwa zgodnie z art. 107 ust. 1 TFUE, Komisja zauważa, że Rumunia twierdzi, iż przekształcenie przedłużonej pożyczki na ratowanie w pomoc na restrukturyzację (zwane dalej „umorzeniem pożyczki na ratowanie”) oraz trzy wspomniane wyżej dotacje państwowe (zwane dalej „dotacjami państwowymi”) stanowią pomoc państwa.

4.1.1. Zasoby państwowe i możliwość przypisania środka państwu

- (87) Aby środki mogły zostać zakwalifikowane jako pomoc państwa w rozumieniu art. 107 ust. 1 TFUE, a) muszą one być finansowane z zasobów państwa albo bezpośrednio, albo pośrednio przez organ pośredniczący na podstawie udzielonych mu uprawnień oraz b) musi istnieć możliwość przypisania ich państwu.
- (88) Umorzenie pożyczki na ratowanie pozbawia państwo zwrotu pożyczki na ratowanie, której udzieliło z własnego budżetu i która powinna zostać zwrócona państwu przez CNU. Środek ten wiąże się zatem z użyciem zasobów państwowych. Ponieważ decyzję musi podjąć państwo rumuńskie, środek można przypisać państwu. Dotacje państwowe również mają być finansowane z budżetu państwa i wynikać bezpośrednio z decyzji podjętej przez państwo rumuńskie. Środki te są zatem również wyraźnie możliwe do przypisania państwu i przyznawane z zasobów państwowych.

4.1.2. *Selektywność*

- (89) Aby można było uznać środek za pomoc państwa, musi on mieć charakter selektywny w tym sensie, że sprzyja tylko niektórym przedsiębiorstwom lub produkcji niektórych towarów.
- (90) Umorzenie pożyczki na ratowanie i dotacje państwowe udostępnia się jedynie CNU, a zatem nie są one częścią ogólnego środka dostępnego dla wszystkich przedsiębiorstw działających w sektorze górnictwa i przetwórstwa minerałów lub w innych sektorach w Rumunii. Ponadto nadzwyczajny dekret rządowy nr 65/2016 ustanawiający ramy prawne do przyznawania pomocy na ratowanie dotyczył wyłącznie CNU i nie jest dostępny dla innych przedsiębiorstw konkurujących lub zamierzających konkurować z CNU w zakresie podaży przetwarzania uranu. Jak stwierdził Trybunał, w przypadku pomocy indywidualnej ustalenie istnienia korzyści gospodarczej pozwala w zasadzie domniemywać selektywność danego środka ⁽²²⁾. W związku z tym umorzenie pożyczki na ratowanie i dotacje państwowe mają charakter selektywny.

4.1.3. *Korzyść gospodarcza*

- (91) Korzyść w rozumieniu art. 107 ust. 1 TFUE oznacza każdą korzyść gospodarczą, której dane przedsiębiorstwo nie mogłoby uzyskać w normalnych warunkach rynkowych, tj. bez interwencji państwa ⁽²³⁾.
- (92) Umorzenie pożyczki na ratowanie w wysokości 62 mln RON (13,1 mln EUR) sprzyjałoby uwolnieniu przez CNU środków, które byłyby potrzebne do spłaty pożyczki, do innych celów. Żaden rynkowy wierzyciel nie zgodziłby się na umorzenie długu dotyczące całego jego roszczenia wobec danego przedsiębiorstwa bez żadnej perspektywy rekompensaty lub odzyskania w porównaniu z możliwością – co najmniej częściowego – odzyskania środków w ramach masy likwidacyjnej przedsiębiorstwa w przypadku jego upadłości. Podsumowując, CNU nie mogła otrzymać finansowania z rynku zgodnie z tym warunkiem i w związku z tym umorzenie pożyczki na ratowanie stanowi korzyść dla CNU.
- (93) Dotacje państwowe planowane na rzecz CNU są bezzwrotnymi instrumentami finansowymi, które nie są dostępne na rynkach finansowych, ponieważ nie oferują one inwestorowi żadnego wynagrodzenia, oczekiwania przyszłych zysków finansowych ani prawa do nich. CNU nie mogła uzyskać finansowania z rynku na takich warunkach. W związku z tym dotacje państwowe stanowią korzyść dla CNU.

4.1.4. *Zakłócenie konkurencji i wpływ na wymianę handlową pomiędzy państwami członkowskimi*

- (94) Gdy pomoc przyznana przez państwo członkowskie wzmacnia pozycję przedsiębiorstwa w stosunku do pozycji innych przedsiębiorstw konkurujących w ramach handlu wewnątrzunijnego, należy uznać, że pomoc wywiera wpływ na te przedsiębiorstwa ⁽²⁴⁾. Wystarczy, że beneficjent pomocy konkuruje z innymi przedsiębiorstwami na rynkach otwartych na konkurencję ⁽²⁵⁾.
- (95) Jak wyjaśniono w motywach 9 i 10, CNU jest aktywna głównie na dwóch etapach cyklu produkcji uranu: od wydobywania do produkcji yellowcake i następnie od yellowcake do produkcji UO₂.
- (96) Jak wyjaśniono w motywach 20–22, yellowcake jest produktem zbywalnym oferowanym przez szereg przedsiębiorstw, a rynek, na którym działa CNU, jest globalny i otwarty na konkurencję. CNU doświadcza szczególnie faktycznie rzeczywistej i bezpośredniej konkurencji ze strony europejskiego przedsiębiorstwa Orano, które zaproponowało obsługę potrzeb SNN w zakresie yellowcake, oraz potencjalnej konkurencji ze strony podmiotów z UE za pośrednictwem ich planowanych kopalń w UE – w Finlandii, na Węgrzech i w Hiszpanii.

⁽²²⁾ Zob. wyrok z dnia 4 czerwca 2015 r., Komisja/MOL, C-15/14 P, ECLI:EU:C:2015:362, pkt 60.

⁽²³⁾ Wyrok Trybunału Sprawiedliwości z dnia 11 lipca 1996 r., SFEL i in., C-39/94, ECLI:EU:C:1996:285, pkt 60; wyrok Trybunału Sprawiedliwości z dnia 29 kwietnia 1999 r., Hiszpania/Komisja, C-342/96, ECLI:EU:C:1999:210, pkt 41.

⁽²⁴⁾ Zob. w szczególności wyrok Trybunału z dnia 17 września 1980 r., Philip Morris Holland BV przeciwko Komisji Wspólnot Europejskich, sprawa 730/79, ECLI:EU:C:1980:209, pkt 11; wyrok Trybunału (szósta izba) z dnia 22 listopada 2001 r., Ferring SA przeciwko Agence centrale des organismes de sécurité sociale (ACOSS), sprawa C-53/00, EU:C:2001:627, pkt 21; wyrok Trybunału (szósta izba) z dnia 29 kwietnia 2004 r., Republika Włoska przeciwko Komisji Wspólnot Europejskich, sprawa C-372/97, EU:C:2004:234, pkt 44.

⁽²⁵⁾ Sprawa T-214/95, Het Vlaamse Gewest przeciwko Komisji, ECLI:EU:T:1998:77.

- (97) W odniesieniu do UO_2 w motywie 23 wyjaśniono, że UO_2 nie jest szczególnym produktem wytwarzanym wyłącznie przez CNU, ale że UO_2 jest również produktem pośrednim w łańcuchu produkcyjnym wzbogacanego UO_2 . Poza konkurencją ze strony Cameco i potencjalną konkurencją ze strony innych producentów UO_2 z państw, w których znajdują się reaktory CANDU (zob. motyw 23) warto również zauważyć, że w raporcie informacyjnym zakładu Malvési należącego do Orano jest mowa o tym, że Orano uzyskało niezbędne zezwolenia na zainstalowanie sprzętu, który umożliwi produkcję 300 ton UO_2 rocznie przeznaczonego na sprzedaż francuskim klientom lub na rynku międzynarodowym ⁽²⁶⁾. W związku z tym ta nowa zdolność mogłaby ostatecznie zaspokoić roczny popyt SNN w zakresie UO_2 .
- (98) CNU nie jest w żaden sposób wykluczona przez prawo z dostarczania towarów lub świadczenia usług w innych państwach członkowskich.
- (99) Podobnie CNU monitoruje zamknięte kopalnie uranu w Rumunii i zarządza nimi. Działalność ta może być również prowadzona przez inne przedsiębiorstwa górnicze działające w sektorze zamykania kopalń i zarządzania nimi w innym miejscu w Unii.
- (100) Komisja stwierdza zatem, że istnieje wewnętrzny handel produktami sprzedawanymi lub produkowanymi przez CNU oraz świadczonymi przez to przedsiębiorstwo usługami. Planowana pomoc, która umożliwi CNU pozostanie na rynku, może przyczynić się do poprawy jej pozycji konkurencyjnej na rynku wewnętrznym, zapobiegając częściowemu lub pełnemu przejściu działalności CNU przez jej konkurentów. W związku z tym środek ten zakłóca lub grozi zakłóceniem konkurencji i wpływa na wymianę handlową między państwami członkowskimi.

4.1.5. Wnioski dotyczące istnienia pomocy

- (101) W świetle powyższego Komisja stwierdza, że umorzenie pożyczki na ratowanie oraz dotacje państwowe, w ramach których Rumunia planuje sfinansować koszty trzeciego planu restrukturyzacji CNU, w kwocie 178,3 mln RON (37,6 mln EUR), stanowią pomoc państwa zgodnie z art. 107 ust. 1 TFUE i w związku z tym oceni zgodność tej pomocy z prawem i z rynkiem wewnętrznym.

4.2. Zgodność pomocy z prawem

- (102) Komisja zauważa, że Rumunia wycofała swoje plany w odniesieniu do pomocy państwa zgłoszonej we wstępnym planie restrukturyzacji w formie dotacji w wysokości 75,5 mln RON, pomocy operacyjnej w wysokości 213 mln RON oraz przekształcenia długu CNU w wysokości 13,3 mln RON od dnia 30 marca 2017 r. w udziały będące własnością państwa rumuńskiego. Rumunia potwierdziła, że środków tych nie zrealizowano. W związku z tym ocena przez Komisję tych trzech środków stała się bezcelowa.
- (103) W odniesieniu do pozostałych zgłoszonych środków pomocy opisanych w motywie 57 oraz w świetle faktu, że Rumunia zobowiązała się nie realizować umorzenia pożyczki na ratowanie i dotacji państwowych do czasu przyjęcia przez Komisję ostatecznej decyzji, spełniono klauzulę zawieszającą ustanowioną w art. 108 ust. 3 TFUE i uznaje się te środki za zgodne z prawem bez uszczerbku dla oceny ich zgodności.
- (104) Pożyczka udzielona w ramach pomocy na ratowanie nie została zrealizowana przed decyzją Komisji w sprawie pomocy na ratowanie i w związku z tym nie stanowiła niezgodnej z prawem pomocy państwa, gdy została zatwierdzona. Jej nadmierne przedłużenie i brak spłaty po znacznym przekroczeniu sześciomiesięcznego okresu, na jaki została udzielona, powodują jednak, że pomoc jest niezgodna z prawem.

4.3. Zgodność pomocy z zasadami rynku wewnętrznego i podstawa prawna oceny

- (105) W TFUE określono warunki, na których pomoc można uznać za zgodną z rynkiem wewnętrznym. Zgodnie z art. 107 ust. 3 lit. c) TFUE Komisja może zezwolić na przyznanie pomocy państwa przeznaczonej na ułatwienie rozwoju niektórych działań gospodarczych lub niektórych regionów gospodarczych, o ile nie zmienia warunków wymiany handlowej w zakresie sprzecznym ze wspólnym interesem. Biorąc pod uwagę charakter przedmiotowej pomocy państwa, Komisja zbada, czy pomoc państwa jest zgodna z rynkiem wewnętrznym w świetle przepisów określonych w wytycznych dotyczących ratowania i restrukturyzacji przy należyтым uwzględnieniu Traktatu Euratom.

⁽²⁶⁾ Informacje uzyskano ze strony internetowej https://www.orano.group/docs/default-source/orano-doc/groupe/publications-reference/rapport_tsn_malvesi_2018.pdf, s. 13, w dniu 23 września 2019 r.

- (106) W ocenie zgodności pomocy na restrukturyzację mającej wspierać trzeci plan restrukturyzacji należy ustalić, czy informacje zgromadzone w trakcie postępowania rozwiewają wątpliwości wyrażone w decyzji o wszczęciu postępowania. W tym celu w ocenie uwzględniono trzy główne wątpliwości wyrażone w tej decyzji, dotyczące zgodności środków restrukturyzacyjnych opisanych w trzecim planie restrukturyzacji z rynkiem wewnętrznym, mianowicie: (i) obecność rzeczywistego i faktycznego wkładu własnego wolnego od pomocy ze strony beneficjenta, (ii) odtworzenie długoterminowej rentowności oraz (iii) brak znaczących środków kompensacyjnych.

4.3.1. *Kwalifikowalność CNU w odniesieniu do pomocy na restrukturyzację zgodnie z wytycznymi dotyczącymi ratowania i restrukturyzacji*

- (107) Ze zgodnej z rynkiem wewnętrznym pomocy na ratowanie lub restrukturyzację mogą korzystać wyłącznie przedsiębiorstwa znajdujące się w trudnej sytuacji w rozumieniu pkt 20 wytycznych dotyczących ratowania i restrukturyzacji, które nie prowadzą działalności w sektorach stalowym lub węglowym, jak określono w pkt 15 i 16 wytycznych.
- (108) Jak zauważono w decyzji w sprawie pomocy na ratowanie i w decyzji o wszczęciu postępowania, CNU spełniła kryteria kwalifikowania się jako przedsiębiorstwo znajdujące się w trudnej sytuacji zgodnie z pkt 20 wytycznych dotyczących ratowania i restrukturyzacji (zob. motyw 33 decyzji w sprawie pomocy na ratowanie) ⁽²⁷⁾ i nie prowadzi działalności w sektorach węglowym, stalowym lub bankowym, a więc może korzystać z pomocy na restrukturyzację.

4.3.2. *Obecność rzeczywistego i faktycznego wkładu własnego wolnego od pomocy ze strony CNU*

- (109) Zgodnie z pkt 62 wytycznych dotyczących ratowania i restrukturyzacji wymagany jest znaczący wkład w koszty restrukturyzacji pochodzący z zasobów własnych beneficjenta pomocy, jego udziałowców, wierzycieli, grupy kapitałowej, do której należy, lub nowych inwestorów. Pkt 64 zawiera wymóg, aby wkład własny, który byłby uznawany za odpowiedni w odniesieniu do dużego przedsiębiorstwa, takiego jak CNU, wynosił co najmniej 50 % kosztów restrukturyzacji.
- (110) Ponadto zgodnie z pkt 63 wytycznych dotyczących ratowania i restrukturyzacji ważne jest również, że wkład ten musi być rzeczywisty, możliwie najwyższy, wolny od pomocy i musi wykluczać spodziewany przyszły zysk.
- (111) To kluczowe kryterium zgodności zawarte w wytycznych dotyczących ratowania i restrukturyzacji opiera się na fakcie, że pomoc na ratowanie i restrukturyzację są jednymi z najbardziej zakłócających konkurencję rodzajów pomocy państwa. Wspieranie przedsiębiorstw znajdujących się w trudnej sytuacji zakłóca normalną dynamikę rynku, która wypychałaby z rynku mniej efektywne przedsiębiorstwa. W związku z tym istotny wkład własny ocenia się jako sygnał, że rynki wierzą w wykonalność powrotu do rentowności i aktywnie wspierają plan restrukturyzacji.
- (112) W trzecim planie restrukturyzacji Rumunia przedstawiła wkład własny wynoszący 178,1 RON (37,6 mln EUR) i rzekomo stanowiący 50 % łącznych kosztów restrukturyzacji (zob. sekcja 3.3.1). Źródłami przychodów są umowy zawarte z: (i) SNN na dostawę UO₂, (ii) SNN na obróbkę złomu, (iii) ANRSPS, (iv) CONVERSMIN i (v) inne niewielkie przychody (zob. tabela 4).
- (113) Podczas analizowania wolnego od pomocy charakteru wkładu własnego Komisja zwraca szczególną uwagę na brak udziału ze strony inwestorów rynkowych lub banków komercyjnych, którzy podjęliby ryzyko płatności zaliczkowych na poczet sprzedaży na rzecz SNN lub udzielili pożyczki na warunkach rynkowych lub świeżego kapitału na finansowanie części kosztów restrukturyzacji. Przeciwnie – Komisja zauważa, że wszystkie zaproponowane źródła wkładu własnego składają się z przychodów z umów zawartych z administracjami publicznymi i przedsiębiorstwami państwowymi.
- (114) Rumunia nie przedstawiła żadnego dokumentu potwierdzającego lub dowodu na zgodność z warunkami rynkowymi planowanych umów i cen ANRSPS, administracji publicznej, z CNU, które mogłyby rozwiązać wątpliwości wyrażone w decyzji o wszczęciu postępowania (motyw 51). To samo dotyczy umów z CONVERSMIN: Rumunia przedstawiła dane dotyczące przeszłych i obecnych umów, ale nie ukazała, że umowy te i pochodzące z nich przychody są wolne od pomocy poprzez wykazanie, że cena jest ceną rynkową.
- (115) Co ważniejsze, główne źródło przychodów CNU (około 80 %) w odniesieniu do kosztów restrukturyzacji będzie zdaniem Rumunii pochodziło z umów dotyczących UO₂, które mają zostać zawarte między CNU a SNN w ramach wdrażania nowo przyjętej ustawy nr 193/2018 i towarzyszącej jej decyzji rządu (opisanej w motywie 53). W związku z tym Komisja w pierwszej kolejności oceni, czy przychody te – mianowicie ze sprzedaży na rzecz SNN – można uznać za wolne od pomocy. W tym celu Komisja będzie kierować się tym samym tokiem rozumowania i kryteriami jak w przypadku analizy w sekcji 4.1.

⁽²⁷⁾ Zgodnie ze swoim sprawozdaniem finansowym z dnia 31 grudnia 2015 r. CNU miała ujemny kapitał własny i spełniała zgodnie z rumuńskim prawem kryteria objęcia jej zbiorowym postępowaniem upadłościowym na wniosek jego wierzycieli.

4.3.2.1. Ocena przychodów pochodzących od SNN za dostarczanie UO_2 przez CNU

- (116) Analiza przychodów CNU wygenerowanych ze sprzedaży UO_2 na rzecz SNN przedstawiona w niniejszej sekcji ma jedynie zweryfikować zgodność z pkt 63 wytycznych dotyczących ratowania i restrukturyzacji, który zawiera wymóg, aby wkład beneficjenta w koszty restrukturyzacji był wolny od pomocy.
- (117) Jak wyjaśniono w motywie 12, państwo rumuńskie za pośrednictwem Ministerstwa Energii jest właścicielem 82,5 % kapitału podstawowego SNN. Wynika z tego, że zasoby przeniesione z SNN do CNU w ramach płatności za umowy, które mają zostać wykonane w ramach nowej ustawy o monopolu, w rzeczywistości pochodzą w przeważającej części z zasobów państwowych, a zasoby SNN są pod kontrolą państwa rumuńskiego.
- (118) Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem zdolność państwa do kontrolowania przedsiębiorstwa publicznego zaangażowanego w przyznawanie środka nie usprawiedliwia automatycznie domniemania, że jego działania i decyzje handlowe mogą być przypisane państwu. Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej („Trybunał”) wyjaśnił, że zasoby przedsiębiorstwa publicznego traktuje się jako zasoby państwowe, a działania z nimi związane traktuje się jako możliwe do przypisania państwu, jeżeli państwo, korzystając ze swojego dominującego wpływu na takie przedsiębiorstwo, może kierować wykorzystaniem jego zasobów⁽²⁸⁾. Trybunał przedstawił wskaźniki służące ustalaniu możliwości przypisania, do których należą między innymi intensywność nadzoru, jaki organy publiczne sprawują w zakresie zarządzania przedsiębiorstwem lub dowolny inny element wskazujący na zaangażowanie organów publicznych w przyjęcie środka.
- (119) Przede wszystkim Komisja zauważa, że ustawa nr 193/2018 zmuszająca SNN do kupowania od CNU została przyjęta w Parlamencie (zob. motyw 53). W konsekwencji tej ustawy SNN będzie miało obowiązek zakupu UO_2 od CNU na podstawie rzeczywistych kosztów rafinacji poniesionych przez CNU, niezależnie od rentowności transakcji dla SNN, w szczególności w porównaniu z alternatywnymi dostawami UO_2 , na przykład z przedsiębiorstwa Cameco z Kanady. To wyraźnie wskazuje, że umowy na dostawy pomiędzy SNN i CNU zgodnie z tą ustawą nie są rynkowymi, niezależnymi decyzjami handlowymi SNN, ale będą wynikały z wykonywania władzy ustawodawczej przez państwo rumuńskie. Oznacza to, że państwo rumuńskie ostatecznie wywiera decydujący wpływ na decyzję SNN o podpisaniu umowy na zakup UO_2 od CNU oraz na związane z tym warunki tej umowy (w szczególności jej cenę).
- (120) W podobnych okolicznościach Komisja stwierdziła, że długoterminowe umowy związane z zakupem energii elektrycznej przez Hidroelectrica, przedsiębiorstwo publiczne kontrolowane przez państwo rumuńskie (80 % udziałów), od innych przedsiębiorstw publicznych – S.C. Termoelectrica S.A i S.C Electrocentrale Deva S.A – skłonionych przez władze państwowe, obejmowały zasoby państwowe i były możliwe do przypisania państwu⁽²⁹⁾. W przedmiotowej sprawie możliwości przypisania państwu jest jeszcze bardziej oczywista i bezpośrednio ustalona ze względu na to, że wszelkie alternatywne dostawy UO_2 – oprócz przypadku, w którym CNU nie miałyby możliwości zapewnienia dostawy – stanowiłyby naruszenie ustawy nr 193/2018 o państwowym charakterze stosunku umownego pomiędzy SNN a CNU, który wynika bezpośrednio z prawa rumuńskiego.
- (121) Komisja zauważa również, że wniosek ten jest wzmocniony przez znaczenie roli państwa w zarządzaniu SNN (zob. motyw 12), które zapewnia, aby obowiązek nałożony prawem na SNN był wprowadzany w życie przez organy decyzyjne SNN: siedmiu członków zarządu SNN⁽³⁰⁾ jest powoływanych przez walne zgromadzenie udziałowców, w którym państwo, ze względu na swój udział w SNN, posiada większość głosów. Rada dyrektorów jest w szczególności odpowiedzialna za powoływanie i odwoływanie osób zarządzających SNN oraz nadzoruje ich działalność.
- (122) W związku z tym Komisja stwierdza, że istnieją bezpośrednie dowody wskazujące na to, że zawarcie umów oraz ich wdrożenie można przypisać państwu rumuńskiemu. Ponadto, biorąc pod uwagę, że zawarcie i realizacja umów obejmuje przekazanie zasobów SNN (jako płatności na rzecz CNU), które jest nabywcą kontrolowanym przez państwo, Komisja stwierdza, że ten planowany nowy środek obejmuje zasoby państwowe (zob. motywy 116 i 118).

⁽²⁸⁾ Sprawa C-482/99, Republika Francuska przeciwko Komisji (Stardust Marine) Rec. 2002, s. I-4397.

⁽²⁹⁾ Zob. decyzja Komisji z dnia 20 kwietnia 2015 r. w sprawie pomocy niezgodnej z rynkiem wewnętrznym w postaci preferencyjnych taryf w umowach między Hidroelectrica S.A. a sprzedawcami energii cieplej (SA.33 475 (2012/C)), motyw 12 i 92–100 (Dz.U. L 275 z 20.10.2015, s. 46). W tej sprawie ceny sprzedaży opierały się na kosztach określonych przez organ regulacji energetyki, a umowy umożliwiały sprzedawcom, którzy nie mogli znaleźć nabywców po cenach rynkowych, sprzedaż części swojej produkcji przedsiębiorstwu Hidroelectrica po cenach znacznie wyższych niż ceny rynkowe.

⁽³⁰⁾ Zob. najnowsze sprawozdanie SNN w sekcji „sprawozdania roczne” na jego oficjalnej stronie internetowej: Sprawozdanie roczne z 2016 r. pozyskane w dniu 30.7.2019, s. 88–96: <http://www.nuclearelectrica.ro/wp-content/uploads/2018/01/Raport-Anual-CA-2016-Final-ENGLEZA1.pdf>

- (123) Ustawa nr 193/2018 dotyczy wyłącznie CNU i nie jest dostępna dla innych przedsiębiorstw konkurujących lub zamierzających konkurować z CNU w zakresie podaży przetwarzania uranu. Jak stwierdził Trybunał, w przypadku pomocy indywidualnej ustalenie istnienia korzyści gospodarczej pozwala w zasadzie domniemywać selektywność danego środka ⁽³¹⁾. Ustawa nr 193/2018 i przychody, które CNU otrzymuje z tytułu jej realizacji, mają zatem charakter ewidentnie selektywny.
- (124) Jeżeli chodzi o korzyść, Komisja zauważa że ramy regulacyjne stworzone przez ustawę nr 193/2018 oraz towarzyszącą jej decyzję rządu zapewniają CNU sprzedaż wyprodukowanego UO₂ na rzecz SNN z gwarancją uzyskania ceny pokrywającej część kosztów i zapewniającej zysk. Takiej gwarancji nie ma żadne inne przedsiębiorstwo na rynku. Gdyby ingerencja państwa nie miała miejsca, CNU nie miałaby gwarancji, że sprzeda swoje produkty, ponieważ wcześniej SNN organizowało przetarg na swoje umowy o dostawy UO₂. Potwierdza to tabela 1, w której widać, że od wprowadzenia procedury przetargowej ceny oferowane przez CNU były zawsze o wiele wyższe niż ceny oferowane przez Cameco. Komisja stwierdza zatem, że ustawa nr 193/2018 i przychody, które CNU otrzymuje z tytułu jej realizacji, przynoszą CNU korzyść.
- (125) W związku z powyższym Komisja stwierdza, że przychody otrzymywane od SNN na zakup UO₂ nie są wolne od pomocy, a zatem nie stanowią rzeczywistego wkładu własnego w koszty restrukturyzacji w rozumieniu pkt 63 wytycznych dotyczących ratowania i restrukturyzacji.
- (126) Komisja oceniła następnie, przy założeniu, że pozostałe czynniki pozostają niezmienione, jaki byłby poziom wkładu własnego CNU, gdyby te przychody od SNN z tytułu przetwarzania nie były uwzględnione. Obliczone operacyjne przepływy pieniężne przedstawiono w tabeli 6 ⁽³²⁾.

Tabela 6

Rzeczywiste i prognozowane wyniki finansowe CNU

W mln RON	2017	2018	2019 (p)	2020 (p)	2021 (p)	2022 (p)	2023 (p)
Obrót	84,1	37,8	12,9	15,4	16,5	16,9	17,4
(wydatki ogółem)	66,0	44,0	2,7	3,2	3,1	2,8	3,0
Łączne operacyjne przepływy pieniężne	18,1	-6,2	10,1	12,2	13,4	14,1	14,4
(amortyzacja)		14,6	11,3	11,3	11,3	11,3	11,3
(podatki – stawka podatkowa 16 % zakładana w oparciu o uwagi otrzymane od Rumunii)		0,0	0,0	0,2	0,3	0,5	0,5
Zysk netto		nd.	-1,2	0,8	1,7	2,4	2,6
Skorygowany kapitał własny		115,2 (³³)	114,1	114,8	116,6	119,0	121,6
ROE ⁽³⁴⁾		nd.	-1,0 %	0,7 %	1,5 %	2,0 %	2,2 %

⁽³¹⁾ Zob. wyrok z dnia 4 czerwca 2015 r., Komisja/MOL, C-15/14 P, EU:C:2015:362, pkt 60.

⁽³²⁾ Aby ponownie obliczyć operacyjne przepływy pieniężne, przyjęto szereg założeń dotyczących przychodów i kosztów podanych przez Rumunię (tabela 4). Po pierwsze, w odniesieniu do przychodów przyjęto założenie, że od 2019 r. CNU nie uzyskiwałyby przychodów związanych z umową dotyczącą UO₂ zawartą z SNN; przychody z 2017 r. i 2018 r. pochodzą sprzed wejścia w życie ustawy nr 193/2018. Po drugie, w obliczeniach przyjęto ostrożne założenie, że od 2019 r. CNU poniosłaby jedynie pewien odsetek kosztów związanych z zakładem w Feldioarae odpowiadający odsetkowi przychodów uzyskanych z tytułu umowy dotyczącej złomu w porównaniu z całkowitymi przychodami uzyskanymi z tytułu umowy dotyczącej złomu i UO₂ zawartej z SNN. Pominięto też koszty operacyjne istniejącej kopalni Crucea-Botușana w okresie od 2019 r., ponieważ CNU nie poniosłaby większości z nich, gdyby nie potrzebowała wytwarzać U₃O₈ na potrzeby dostarczania UO₂ do SNN. W rezultacie te operacyjne przepływy pieniężne to wartość maksymalna w sytuacji braku umowy o UO₂ z SNN, przyjmując ostrożne założenia dotyczące skali spadku przychodów i spadku kosztów: spadek kosztów byłby niższy, np. gdyby CNU nadal produkowała U₃O₈ na przykład na potrzeby tworzenia wewnętrznych zapasów pomimo braku umowy o UO₂ z SNN.

⁽³³⁾ W oparciu o uwagi przedstawione przez władze rumuńskie (41,3 mln RON „kapitału podstawowego” i 73,9 mln RON „innych rezerw”).

⁽³⁴⁾ Stopę zwrotu z kapitału własnego (ROE), stopę zwrotu z zaangażowanego kapitału (ROCE) i stopę zwrotu z aktywów (ROA) obliczono zgodnie z metodą stosowaną w roku obrotowym 2018 przez władze rumuńskie według ich uwag z dnia 19 kwietnia 2019 r. (załącznik 14), dzieląc zysk netto przez „kapitał zakładowy” zwiększony o „inne rezerwy”. Skorygowany kapitał własny dla poszczególnych lat okresu restrukturyzacji obliczono, wykorzystując łączne zyski.

ROCE		nd.	-0,8 %	0,4 %	1,3 %	0,7 %	0,9 %
ROA		nd.	-0,3 %	0,2 %	0,4 %	0,4 %	0,6 %

Źródło: Obliczenia Komisji na podstawie danych zawartych w trzecim planie restrukturyzacji.

- (127) Opierając się na tych obliczeniach i stosując sumę operacyjnych przepływów pieniężnych z lat 2017–2023, jak zrobiła Rumunia, maksymalna kwota wolna od pomocy, którą CNU mogła wykorzystać jako wkład do planu, wynosi 76,2 mln RON (16,1 mln EUR). Kwota ta stanowi jedynie 21,4 % kwoty 365 mln RON (77,0 mln EUR) planowanych kosztów restrukturyzacji. Jest to o wiele mniej niż wymagany poziom 50 % wkładu własnego. W tym kontekście, nawet jeżeli założylibyśmy, że CNU nadal byłaby w stanie prowadzić sprzedaż na rzecz SNN zgodnie z cenami rynkowymi, przychody operacyjne otrzymywane przez CNU musiałyby być oparte na szacunkach i nie byłyby wystarczająco stabilne i przewidywalne, aby można je było uznać za rzeczywiste i faktyczne źródło wkładu własnego do kosztów restrukturyzacji. W związku z tym wątpliwości wyrażone przez Komisję na ten temat w decyzji o wszczęciu postępowania pozostają aktualne.
- (128) Zgodnie z praktyką Komisji dotyczącą podejmowania decyzji w ramach stosowania wytycznych dotyczących ratowania i restrukturyzacji, różni zainteresowani beneficjenci wnieśli wkład środków finansowych wolnych od pomocy na poziomie do 73 %⁽³⁵⁾ takich kosztów i nie mniejszy niż 44 %⁽³⁶⁾ kosztów restrukturyzacji (wkłady poniżej 50 % są dopuszczalne na obszarze objętym pomocą zgodnie z art. 107 ust. 3 lit. a), jak wskazano w pkt 98 wytycznych dotyczących ratowania i restrukturyzacji). Komisja pragnie również podkreślić, że strategiczny charakter przemysłu jądrowego nie stanowił przesłanki dla złagodzenia wymagań dotyczących wkładu własnego dla Areva, potencjalnego konkurenta CNU, w przypadku którego wkład własny był wyższy niż 50 %⁽³⁷⁾. W przedmiotowej sprawie Komisja nie widzi zatem żadnego istotnego powodu do odejścia od zasad i swojej praktyki podejmowania decyzji w kwestii minimalnej kwoty wkładu własnego do kosztów restrukturyzacji.
- (129) Ponadto Rumunia nie przedstawiła również żadnych uzasadnień w odniesieniu do podniesionej przez Komisję w decyzji o wszczęciu postępowania (zob. motyw 50) kwestii braku wyjaśnień ze strony Rumunii, dlaczego przyszłe zyski uznaje się za rzeczywiste źródła wkładu własnego, mimo że w pkt 63 wytycznych dotyczących ratowania i restrukturyzacji wykluczono przyszłe oczekiwane zyski takie jak przepływ pieniężny.
- (130) Jeżeli chodzi o przychody inne niż pochodzące od SNN w związku z umową CNU na dostawę UO₂, nawet gdyby te przychody były rzeczywiste, faktyczne i wolne od pomocy, czego Rumunia nie wykazała, przychody te i tak stanowiłyby zaledwie maksymalnie 21,4 % wkładu własnego (zob. motyw (127)) i byłyby zdecydowanie niewystarczające do spełnienia wymogu dotyczącego wkładu własnego określonego w wytycznych dotyczących ratowania i restrukturyzacji. Komisja nie musi zatem rozpatrywać, czy te pozostałe źródła wkładu własnego przedstawione przez Rumunię są faktyczne, rzeczywiste i wolne od pomocy.

4.3.3. Plan restrukturyzacji i przywrócenie długoterminowej rentowności

- (131) Zgodnie z pkt 45 wytycznych dotyczących ratowania i restrukturyzacji w przypadku pomocy na restrukturyzację Komisja będzie wymagać od zainteresowanego państwa członkowskiego przedłożenia wykonalnego, spójnego i dalekosiędnego planu restrukturyzacji, którego celem jest przywrócenie długoterminowej rentowności beneficjenta. Plan restrukturyzacji musi przywrócić długoterminową rentowność beneficjenta w rozsądnych ramach czasowych i na podstawie realistycznych założeń co do przyszłych warunków działania, które powinny wykluczać wszelką dalszą pomoc państwa nieobjętą planem restrukturyzacji. Zgodnie z pkt 48 wytycznych dotyczących ratowania i restrukturyzacji w planie restrukturyzacji należy podać przyczyny trudności beneficjenta i jego słabe punkty oraz wyjaśnić, w jaki sposób proponowane środki restrukturyzacyjne pomogą rozwiązać zasadnicze problemy beneficjenta. Zgodnie z pkt 50 przewidywane wyniki planowanej restrukturyzacji należy przedstawić w oparciu o scenariusz podstawowy oraz scenariusz pesymistyczny (lub najbardziej pesymistyczny). Zgodnie z pkt 52 wytycznych dotyczących ratowania i restrukturyzacji przedsiębiorstwo osiąga długoterminową rentowność, jeśli jest w stanie zapewnić odpowiedni szacowany zwrot z kapitału po pokryciu wszystkich swoich kosztów wraz z amortyzacją i opłatami finansowymi.

⁽³⁵⁾ Decyzja Komisji z dnia 25 czerwca 2018 r., SA 49214 (2017/N) – Pomoc na restrukturyzację Semenarna Ljubljana d.o.o. (Dz.U. C 339 z 21.9.2018, s. 1).

⁽³⁶⁾ Decyzja Komisji z dnia 12 maja 2016 r., SA 40419 (2015/NN) – Pomoc na restrukturyzację Polzela d.d. (Dz.U. C 258 z 15.7.2016, s. 1).

⁽³⁷⁾ Zob. decyzja Komisji z dnia 10 stycznia 2017 r., SA 44727 (2016/C), Pomoc na restrukturyzację grupy Areva (Dz.U. L 155 z 17.6.2017, s. 23).

- (132) Ten podstawowy warunek określony w wytycznych dotyczących ratowania i restrukturyzacji w szczególności ma na celu uniknięcie zakłócenia konkurencji w dłuższym okresie przez nieopłacalne, wielokrotne zastrzyki pieniędzy publicznych dla źle funkcjonujących przedsiębiorstw, które nie będą w stanie przywrócić swojej sytuacji finansowej do samowystarczalnego zrównowżenia i rentowności w rozsądnym terminie. W tym kontekście Komisja zauważa, że strategiczny charakter przemysłu jądrowego nie stanowił w innej sprawie dotyczącej tego przemysłu ⁽³⁸⁾ powodu do złagodzenia wymagań dotyczących dokładności i solidności planu restrukturyzacji oraz dotyczących prawdopodobieństwa powrotu do długoterminowej rentowności po realizacji planu.

4.3.3.1. Niedociągnięcia planu restrukturyzacji

- (133) W motywach 54–61 decyzji o wszczęciu postępowania zgłoszono wątpliwości, czy CNU może stać się rentowna bez stałej pomocy (pomoc operacyjna) i czy w realistycznych scenariuszach nowa kopalnia będzie przynosić zysk. W odpowiedzi Rumunia twierdzi, że CNU stałaby się długoterminowo rentowna ze względu na prognozy finansowe wskazujące w latach 2018–2023 średnie wartości stopy zwrotu z kapitału własnego (ROE) na poziomie 14 % (11,4 % w 2023 r.) oraz stopy zwrotu z zaangażowanego kapitału (ROCE) na poziomie 12,9 % (13,6 % w 2023 r.). Jednak w oparciu o przesłanki przedstawione w poniższych motywach Komisja uważa, że nie dowiedziono, iż CNU będzie rentowna długoterminowo.
- (134) Komisja zwraca uwagę na fakt, że w przedstawionych informacjach Rumunia nie wyjaśniła, dlaczego jej prognozy dotyczące przepływów pieniężnych zdają się nie obejmować ani kosztów operacyjnych, ani kosztów inwestycyjnych dotyczących nowej kopalni planowanej w Tulgheș-Grințieș.
- (135) Komisja uważa również, że z informacji przedstawionych przez Rumunię (zob. tabela 1) wynika, że podane przez CNU ceny dotyczące dostarczania SNN partii o wielkości 120 ton_U UO₂ w sześciomiesięcznym okresie między od grudniem 2015 r. a sierpniem 2018 r. były wyższe o 39–99 % od oferty Cameco. W trzecim planie restrukturyzacji Rumunia nie przedstawiła szczegółowego i określonego ilościowo wyjaśnienia, jak metody produkcji CNU (zarówno w segmencie górnictwa i przetwarzania/rafinacji) mogłyby się stać konkurencyjne względem Cameco, a zatem jak CNU miałaby ponownie stać się długoterminowo rentowna w warunkach rynkowych bez dalszej pomocy państwa po zakończeniu okresu restrukturyzacji.
- (136) Komisja zauważa również, że kwota kosztów operacyjnych, którą CNU założyła w trzecim planie restrukturyzacji, mieści się w zakresie [50–70] mln RON ([10,5–14,8] mln EUR) rocznie od 2020 r. Kwota ta jest zasadniczo równa jednej trzeciej rocznych wydatków przewidzianych w 2023 r. (196,8 mln RON) (41,5 mln EUR) w pierwszym planie restrukturyzacji przedstawionym przez Rumunię (zob. tabela 1). Władze rumuńskie nie przedstawiły żadnego jasnego ani przekonującego uzasadnienia tej znacznej redukcji kosztów operacyjnych między tymi dwoma planami: w szczególności według obu planów złoża w Crucea zostałyby w pełni wyeksploatowane do 2023 r.; w związku z tym nie wydają się, aby zamknięcie tej kopali wyjaśniało różnicę w kosztach operacyjnych między tymi dwoma wspomnianymi planami restrukturyzacji. W związku z tym nie można uznać założeń dotyczących kosztów operacyjnych za wiarygodne.
- (137) Rumunia nie przedstawiła również żadnych wyjaśnień na temat podstawowych założeń dotyczących przychodów zakładanych w tym planie restrukturyzacji od 2021 r., takich jak założenia dotyczące proporcji U₃O₈ wykorzystywanego w zakładzie w Feldioarze pochodzącego z produkcji wewnętrznej do pochodzącego z przywozu. Ponadto władze rumuńskie nie przedstawiły scenariusza najbardziej pesymistycznego, o którym mowa w pkt 50 wytycznych dotyczących ratowania i restrukturyzacji, wraz ze szczegółową oceną powrotu przedsiębiorstwa do rentowności nawet przy najbardziej pesymistycznych założeniach. W rzeczywistości władze rumuńskie jedynie obliczyły kwotę łącznych operacyjnych przepływów pieniężnych uznaną za wkład własny w sytuacji, gdyby koszty operacyjne (lub ewentualnie koszty inwestycyjne) były wyższe o 25 %, nie uzasadniając podstaw takich założeń ani nie przeprowadzając szczegółowej oceny wpływu, jaki miałyby to na sprawozdanie finansowe CNU.
- (138) Ponadto Rumunia nie przedstawiła dowodów świadczących o tym, że nowa kopalnia przynosiłaby zysk, chociaż została do tego wyraźnie wezwana w decyzji o wszczęciu postępowania. Studium wykonalności zlecone rumuńskiej firmie doradczej (Cepromin Deva) ma być gotowe do listopada 2019 r. W związku z tym Komisja stwierdza, że badanie z 2011 r. dotyczące kopalni uranu (zob. motyw 72), którego Rumunia, ku zmartwieniu Komisji, nie była w stanie przedstawić, nawet okrojone z elementów, które mogłyby naruszyć bezpieczeństwo narodowe, jest mimo wszystko nieaktualne i niewystarczające do potwierdzenia, że nowa kopalnia przynosiłaby zysk. W szczególności Rumunia nie podważyła ustaleń Komisji przedstawionego w decyzji o wszczęciu postępowania, że zakładane

⁽³⁸⁾ Zob. przypis 42.

koszty produkcji kopalni znacznie przewyższyłyby międzynarodową cenę rynkową U_3O_8 (zob. motyw 39). Opierając się na tym samym źródle specjalistycznym, Komisja zauważa, że ceny uranu pozostają na niskim poziomie ok. 25 USD (22,6 EUR) za lb U_3O_8 ⁽³⁹⁾, co jest dużo niższe niż koszt produkcji wynoszący [...] USD [...] EUR) za lb U_3O_8 przewidziany przez Rumunię we wstępnym planie restrukturyzacji. Rumunia wyjaśniła, że koszty produkcji nowej kopalni mogą być niższe niż wstępnie przewidziane w planie z 2011 r., ponieważ początkowo wykorzystywane będą tylko złoża eksploatowane odkrywkowo, ale nie wyjaśniła, jaki będą miały poziom w stosunku do obecnych i przewidywanych cen rynkowych. Ponadto nowe subsydlum wprowadzone w trzecim planie restrukturyzacji (zob. motyw 57) na pokrycie kosztów zamknięcia kopalni Crucea-Botușana wskazuje, że CNU nie odłożyła rezerw na rekultywację środowiskową tej kopalni. Ponieważ nie ma jakiegokolwiek badania dotyczącego nowej kopalni, nie ma możliwości sprawdzenia, czy koszty te prawidłowo uwzględniono w przypadku nowej kopalni. To samo dotyczy wszystkich innych przyszłych kosztów eksploatacji nowej kopalni. W związku z tym Komisja stwierdza, że nie rozważano wątpliwości dotyczących nowej kopalni przedstawionych w decyzji o wszczęciu postępowania.

4.3.3.2. Wątpliwości dotyczące powrotu do długoterminowej rentowności

- (139) Po pierwsze, Komisja uważa, że z obliczeń przedstawionych przez władze rumuńskie nie wynika, że CNU powróci do rentowności, ponieważ opierają się na błędnym założeniu, że CNU wnieśli wystarczający wkład w restrukturyzację swojej działalności. Jak wyjaśniono powyżej, Komisja uważa, że przychody uzyskane z tytułu monopolu na dostawy UO_2 do SNN nie są wolne od pomocy (zob. motyw 125). W związku z tym nie ma możliwości powrotu do długoterminowej rentowności bez dalszej pomocy państwa, ponieważ dostawy do SNN w ramach monopolu nie są ograniczone w czasie i mają stanowić większość przychodów CNU w okresie restrukturyzacji. W praktyce, jak wynika z tabeli 5 – niezależnie od niedociągnięć przedstawionego przez Rumunię trzeciego planu restrukturyzacji – bez tego źródła przychodów CNU generowałyby w 2023 r. co najwyżej stopę zwrotu z kapitału własnego na poziomie 2,2 % i stopę zwrotu z zaangażowanego kapitału na poziomie 0,9 %. Ten zwrot na poziomie 2,2 % jest duży niższy od obecnej rynkowej stopy zwrotu z rumuńskich obligacji skarbowych o 10-letnim okresie zapadalności, która wynosi 5,0 %; ten zwrot na poziomie 2,2 % jest również dużo niższy od stopy zwrotu z zaangażowanego kapitału na poziomie 7,5–8,5 %, którą Rumunia uważa za odpowiedni dochód z kapitału w tym przemyśle zgodnie z odniesieniem do decyzji w sprawie Paks II (zob. motyw 65). Przedstawiona przez Rumunię referencyjna stopa zwrotu z zaangażowanego kapitału dotyczy budowy i eksploatacji elektrowni jądrowej, które obejmują inne ryzyko, koszty i wynagrodzenia niż w przypadku dostaw paliwa jądrowego. Działalność CNU obejmuje część wydobyczą, która jest podatna na zmiany cen yellowcake, i przetwarzanie na dwutlenek uranu. Odpowiednim punktem odniesienia w przypadku CNU byłaby zatem minimalna docelowa stopa zwrotu z zaangażowanego kapitału wynosząca ok 7–8,4 %, co zbiega się z tym samym rzędem wielkości co zakres przedstawiony przez Rumunię ⁽⁴⁰⁾. W każdym razie prognozowane dla CNU stopa zwrotu z zaangażowanego kapitału i stopa zwrotu z kapitału własnego na koniec okresu restrukturyzacji w 2023 r. pozostają na poziomach znacznie niższych niż koszty finansowania zewnętrznego Rumunii wynoszące 5 %, jeżeli pominąć wspomniane przychody nie będące wolne od pomocy. Nie można zatem zakładać, że CNU powróci do długoterminowej rentowności bez otrzymania dalszej pomocy.
- (140) Komisja oceniła pomocniczo, czy jej konkluzja dotycząca długoterminowej rentowności mogłaby się zmienić, jeżeli przychody oczekiwane w sytuacji bez monopolu byłyby oparte na sprzedaży po cenie rynkowej. Jednak gdyby CNU faktycznie sprzedała wyprodukowany UO_2 po cenach rynkowych i uzyskała z tego przychody, wynikający z tego dochód nie byłby wystarczający do osiągnięcia przez CNU długoterminowej rentowności.
- (141) Według informacji przedstawionych przez Rumunię obecna cena sprzedaży UO_2 jest faktycznie równa 380 RON/kg (80 EUR/kg) (oferta Cameco z lipca 2018 r.), a cena rynkowa U_3O_8 jest równa 31,7 USD/lb (350,4 RON za kg_U U_3O_8) w oparciu o 6-miesięczną średnią historyczną. W związku z tym podmiot kupujący po cenach rynkowych zgodziłby się zapłacić CNU za dostawę UO_2 wytworzonego z przywiezionego U_3O_8 cenę rynkową UO_2 (380,4 RON za kg_U), co po odjęciu ceny rynkowej U_3O_8 (350,4 RON za kg_U) wyniosłoby ok 30 RON za kg_U . Przychody zgodne z ceną rynkową byłyby zdecydowanie niewystarczające do pokrycia ponoszonych przez CNU kosztów przetwarzania U_3O_8 w UO_2 [...] RON/kg, uwzględniając marżę zysku na poziomie 5 %). W istocie wyższa cena UO_2 wytworzonego z przywiezionego U_3O_8 byłaby niekonkurencyjna.

⁽³⁹⁾ Dane z dnia 20 lipca 2019 r. pobrane z <https://www.uxc.com>

⁽⁴⁰⁾ W 2018 r. ważony koszt kapitału po opodatkowaniu Orano dla wydobycia uranu wynosił 7,65–11,6 % i 6,7 % w dalszej działalności rafinacyjnej i przetwórczej. Odpowiednie wagi kosztów wydobycia oraz rafinacji i przetwarzania w przypadku CNU wyniosły w 2019 r., odpowiednio, 34 % i 66 % (zob. tabela 5), co daje „całościowy” ważony koszt kapitału po opodatkowaniu na poziomie 7–8,4 %, jeżeli koszt kapitału Orano ustalono jako docelową stopę zwrotu z zaangażowanego kapitału dla CNU. Są to ostrożne oszacowania. Minimalna docelowa stopa zwrotu z zaangażowanego kapitału powinna być wyższa niż ważony koszt kapitału po opodatkowaniu, ponieważ akceptowalne wynagrodzenie musi zawsze pokrywać koszty finansowania zewnętrznego i odpowiednie wynagrodzenie udziałowców. Skonsolidowane sprawozdanie finansowe Orano z 31.12.2018, s. 46, dostępne pod adresem: https://www.orano.group/docs/default-source/orano-doc/finance/publications-financieres-et-reglementees/2018/resultats-annuels-2018/orano_comptes.

- (142) Podobnie, opierając się na informacjach przedstawionych przez Rumunię, CNU nie byłaby w stanie powrócić do długoterminowej rentowności, jeżeli SNN płaciłoby CNU cenę rynkową za UO_2 (380,4 RON za kg_U) w przypadku łączonej oferty o UO_2 wytworzone z wewnątrznie wydobytego yellowcake: Rumunia poinformowała, że ponoszony przez CNU łączony koszt produkcji wynosi ok. [...] RON/ kg_U przy wykorzystaniu kopalni Crucea-Botușana ⁽⁴¹⁾, czyli dużo więcej, niż cena UO_2 przedstawiona przez Cameco. W związku z tym większość zakładanej sprzedaży (ok. 80 %) dostaw UO_2 wytworzonego z U_3O_8 wewnątrznie wydobytego w nowej planowanej kopalni przynosiłaby straty. W związku z tym plan przedstawiony przez Rumunię nie pozwala stwierdzić, że CNU byłaby rentowna, gdyby prowadziła sprzedaż po cenach rynkowych.
- (143) Komisja oceniła również, co by się stało, gdyby CNU sprzedawała SNN UO_2 wytworzone z yellowcake pochodzące z nowej planowanej kopalni po cenie rynkowej (380,4 RON za kg_U). W takim przypadku opierając się na informacjach przedstawionych przez władze rumuńskie (tabela 4), koszt zakładu w Feldioarze wyniósłby co najmniej ok. [...] mln RON rocznie, co byłoby równe [...] RON za kg_U , ostrożnie przyjmując, że produkcja na poziomie pełnych mocy produkcyjnych zakładu wynoszącym [...] ton $_U$ UO_2 rocznie, nie zwiększyłaby kosztów. Po pokryciu kosztów zakładu w Feldioarze i kosztu funkcji centralnych (ostrożnie zakładając stałą kwotę [...] mln RON rocznie), pozostawia to maksymalną marżę w wysokości [...] RON za kg_U UO_2 , z której CNU musiałoby pokryć koszt (nowej) kopalni i przetwarzanie uranu w yellowcake. Marża ta jest o wiele niższa niż obecna cena rynkowa wynosząca 350 RON za kg_U U_3O_8 . Jest również niższa niż koszt produkcji wynoszący [...] RON za kg_U przedstawiony przez Rumunię w odniesieniu do nowej kopalni w Tulgheș-Grințieș ⁽⁴²⁾.
- (144) Z tabeli 7 wynika, że CNU nie osiągnęłaby długoterminowej rentowności, jeżeli sprzedawałaby UO_2 po cenie rynkowej zgodnie ze zgłoszonym planem restrukturyzacji nawet przy optymistycznym założeniu, że koszt produkcji nowej kopalni (uwzględniając odpowiednie pokrycie przyszłych zobowiązań związanych ze środowiskiem) byłby równy obecnej cenie rynkowej yellowcake (tj. 350 RON za kg_U U_3O_8). W rezultacie przychody ze sprzedaży UO_2 po cenie rynkowej byłyby niższe niż koszty produkcji ponoszone przez CNU. W konsekwencji stopa zwrotu z kapitału własnego, stopa zwrotu z aktywów i stopa zwrotu z zaangażowanego kapitału przedsiębiorstwa miałyby pod koniec okresu restrukturyzacji wartość ujemną. W związku z tym nawet przy uwzględnieniu dostaw z nowej kopalni trzeci plan restrukturyzacji przedstawiony przez Rumunię nie pozwala stwierdzić, że CNU byłaby rentowna, gdyby prowadziło sprzedaż po cenach rynkowych.

Tabela 7

Rzeczywiste i prognozowane wyniki finansowe CNU (sprzedaż UO_2 po cenie rynkowej)

W mln RON	2017	2018	2019 (p)	2020 (p)	2021 (p)	2022 (p)	2023 (p)
przychody historyczne	84,1	37,8					
przychody niepowiązane z UO_2			12,9	15,4	16,5	16,9	17,4
przychody powiązane z UO_2			93,12	93,12	93,12	93,12	93,12
Całkowite obroty	84,1	37,8	106,0	108,5	109,6	110,1	110,5
Koszty zakładu w Feldioarze	42,98	28,38	42,53	41,73	40,61	39,27	37,84
Koszty na szczeblu centralnym	7,77	4,29	7,77	7,77	7,77	7,77	7,77
Suczawa							
koszty wydobycia (przyjmując koszt produkcji równy cenie rynkowej)	nd.	nd.	84	84	84	84	84
Zysk netto	nd.	nd.	-28,4	-25,1	-22,8	-21,1	-19,2
skorygowany kapitał własny			115,23				
ROE ⁽⁴³⁾				-25 %	-22 %	-20 %	-18 %

⁽⁴¹⁾ Drugi plan restrukturyzacji załącznik 11.

⁽⁴²⁾ Zob. decyzja o wszczęciu postępowania, motyw 25. Rumunia nie przedstawiła żadnych nowych uzasadnionych oszacowań kosztów.

⁽⁴³⁾ Obliczona na podstawie skorygowanego kapitału własnego wynoszącego 115 mln RON (założenie przedstawione w odniesieniu do 2018 r. przez władze rumuńskie w zgłoszonym trzecim planie restrukturyzacji); Stopa zwrotu z zaangażowanego kapitału i stopa zwrotu z aktywów obliczone poprzez podzielenie zysku netto przez tę samą odpowiednią sumę zawartą w tabeli 6.

ROCE				-20 %	-12 %	-17 %	-7 %
ROA				-7 %	-6 %	-5 %	-4 %

Źródło: Obliczenia Komisji na podstawie danych zawartych w trzecim planie restrukturyzacji.

4.3.4. Unikanie nadmiernych negatywnych skutków dla konkurencji i handlu

- (145) Zgodnie z pkt 76 i w punktach następnym wytycznych dotyczących ratowania i restrukturyzacji w przypadku udzielenia pomocy na restrukturyzację należy przyjąć środki mające na celu ograniczenie zakłóceń konkurencji, tak aby w jak największym stopniu ograniczyć negatywny wpływ pomocy na warunki wymiany handlowej i zapewnić, że pozytywne skutki przewyższają skutki negatywne. W szczególności środki ograniczające zakłócenie konkurencji powinny zazwyczaj przyjąć formę środków strukturalnych, tj. jednoznaczne transakcje zbycia rentownej działalności, a nie transakcje zbycia działalności przynoszącej straty, którą i tak trzeba by było porzucić, aby zachować rentowność.
- (146) Warunek ten wynika z tego, że w normalnej sytuacji rynkowej gdyby przedsiębiorstwo nie otrzymało pomocy, upadłoby lub zostałoby przejęte. Stworzyłoby to możliwości rynkowe lub możliwości zewnętrznego wzrostu dla konkurentów przedsiębiorstwa. W związku z tym gdy beneficjent otrzymuje pomoc, powinien w jakiś sposób częściowo rekompensować negatywny wpływ na konkurencję, który wywołuje. Ponadto poza tym, że pomoc musi przyczyniać się do osiągnięcia celu leżącego we wspólnym interesie, wymóg dotyczący środków kompensacyjnych ma również zniechęcać przedsiębiorstwa i pomaga w uniknięciu pokusy nadużycia polegającej na tym, że udziałowcy przedsiębiorstw zwracają się do państwa po pomoc, gdy mają problemy, a czerpią korzyści, gdy przedsiębiorstwa przynoszą zysk.
- (147) W tym kontekście, jak podsumowano w motywach 78–82, Rumunia po pierwsze poinformowała, że w porównaniu z wstępnym planem restrukturyzacji w trzecim planie restrukturyzacji zmniejszono pomoc państwa, która ma być przyznana CNU, o ponad 60 %. Komisja zauważa, że jak stwierdzono w motywie 125, przychodów w ramach trzeciego planu restrukturyzacji, które pochodzą z umowy o UO₂ między CNU i SNN (zawartej na podstawie ustawy nr 193/2018) i wynoszą ponad 250 mln RON (52,7 mln EUR) (przez cały okres restrukturyzacji według szacunków Rumunii), nie można uznać za wolne od pomocy. W związku z tym kwotę tę należy dodać do 178,3 mln RON (37,6 mln EUR) pomocy, co daje całkowitą kwotę pomocy w wysokości 428,3 mln RON (90,3 mln EUR). Kwota ta stanowi 97,2 % całkowitej kwoty pomocy przedstawionej przez Rumunię we wstępnym planie restrukturyzacji (440,8 mln RON lub 93,0 mln EUR). Komisja stwierdza zatem, że intensywność pomocy pozostaje prawie niezmienną i nie zmniejszyła się o 60 %, jak twierdzi Rumunia.
- (148) Ponadto Rumunia jedynie powtarza argumenty przedstawione poprzednio, co do których Komisja zgłosiła zastrzeżenia w decyzji o wszczęciu postępowania (zob. motywy 62–68). Rumunia twierdzi, że strukturalne środki kompensacyjne nie są ani potrzebne, ani możliwe, ponieważ CNU ma bardzo małe znaczenie pod względem wielkości, a brak alternatywnego unijnego dostawcy opierającego swoją działalność na CANDU powoduje, że pomoc nie ma żadnego wpływu na konkurencję. Ponadto jakakolwiek transakcja zbytu rzekomo zagroziłaby wykonalności planu restrukturyzacji.
- (149) Jednak w oparciu o informacje przedstawione w motywach 21–23 i poddane ocenie w sekcji 4.1.4 Komisja stwierdziła istnienie rzeczywistej i potencjalnej konkurencji ze strony europejskich przedsiębiorstw na rynku dostarczania yellowcake, jak również możliwej konkurencji na rynku działalności przetwórczej.
- (150) Jeżeli chodzi o przedstawiony przez Rumunię argument, jakoby transakcje zbytu zagrażały wykonalności planu restrukturyzacji, Komisja zauważa, że w sprawie dotyczącej Areva⁽⁴⁴⁾ przedsiębiorstwo to zbyło swoją działalność związaną z reaktorami (Nouvel Areva NP) na rzecz zasiedziałego dostawcy energii z Francji, grupę EDF. Działalność ta stanowiła jedną trzecią aktywów Areva i wytwarzała ponad 50 % obrotów przedsiębiorstwa przed restrukturyzacją⁽⁴⁵⁾. Komisja zauważa, że Rumunia nie przedstawiła żadnego alternatywnego planu obejmującego zbycie jakiegokolwiek działalności CNU, np. w ramach którego CNU skoncentrowałaby się na segmencie wydobywczym, a zbyłaby swoją działalność przetwórczą/rafinacyjną przy założeniu kontynuacji działalności jako niezależne przedsiębiorstwo.

⁽⁴⁴⁾ Zob. przypis 42.

⁽⁴⁵⁾ Zob. motyw 333 ostatecznej decyzji zgodnie z przypisem 42.

- (151) W kontekście informacji przedstawionych w motywach 147–150 powyżej wszystko wskazuje na to, że: (i) istnieje rzeczywista konkurencja w odniesieniu do działalności wydobywania uranu, (ii) potencjalnie może się pojawić dalsza konkurencja w odniesieniu do działalności przetwarzania-rafinacji uranu oraz (iii) Rumunia nie przedstawiła żadnych strukturalnych środków kompensacyjnych w odniesieniu do CNU. W związku z tym Komisja stwierdza, że brak strukturalnych środków kompensacyjnych nie spełnia kryteriów dotyczących środków mających na celu ograniczenie zakłóceń konkurencji określonych w pkt 76 i w punktach następnym wytycznych dotyczących ratowania i restrukturyzacji.

4.4. Ostateczny wniosek w kwestii zgodności pomocy na restrukturyzację z rynkiem wewnętrznym

- (152) Jeśli chodzi o pożyczkę udzieloną w ramach pomocy na ratowanie, zgodnie z pkt 55 lit. d) wytycznych dotyczących ratowania i restrukturyzacji Rumunia zobowiązała się do przedstawienia, maksymalnie w ciągu sześciu miesięcy od daty wydania decyzji w sprawie pomocy na ratowanie lub wypłaty pierwszej transzy (motyw 42 decyzji w sprawie pomocy na ratowanie), albo dowodu, że pożyczka została zwrócona, albo ważnego planu restrukturyzacji, albo uzasadnionego planu likwidacji określającego działania prowadzące do likwidacji CNU w rozsądnych ramach czasowych bez dalszej pomocy. Rumunia nie wywiązała się z tego zobowiązania, ponieważ (i) pożyczki na ratowanie nie zwrócono (ii) poinformowano Rumunię, że plan restrukturyzacji (przedłożony przez Rumunię w czerwcu 2017 r., ostatnia zmiana w kwietniu 2019 r.) nie zapewnia ani właściwego wkładu własnego CNU do planu restrukturyzacji, ani przywrócenia długoterminowej rentowności CNU bez dalszej pomocy po zakończeniu okresu restrukturyzacji, ani odpowiedniego środka kompensacyjnego.
- (153) Na podstawie powyższych informacji Komisja stwierdza, że (i) przekształcenie (poprzez umorzenie długu) przedłużonej pożyczki na ratowanie w pomoc na restrukturyzację w kwocie 60,4 mln RON (12,7 mln EUR) oraz (ii) trzy dotacje państwowe wynoszące w sumie 117,9 mln RON (24,9 mln EUR) udzielone CNU są niezgodne z rynkiem wewnętrznym.

5. OBSZARY STOSOWANIA TRAKTATU EURATOM

- (154) Komisja również należycie uwzględniła fakt, że CNU prowadzi działalność w obszarach objętych Traktatem Euratom. Traktatem Euratom ustanowiono Europejską Wspólnotę Energii Atomowej, określając niezbędne instrumenty i obowiązki służące osiągnięciu celów takich jak bezpieczeństwo jądrowe, niezależność energetyczna, różnorodność i bezpieczeństwo dostaw energii ⁽⁴⁶⁾.
- (155) W art. 52 Traktatu Euratom ustanowiono Agencję Dostaw Euratomu celem zapewnienia użytkownikom europejskim regularnych i sprawiedliwych dostaw paliw jądrowych zgodnie z celami określonymi w art. 2 lit. d). Aby wykonać to zadanie, Agencja Dostaw Euratomu realizuje politykę zaopatrzeniową opartą na zasadzie równego dostępu wszystkich użytkowników do rud i paliwa jądrowego i posiada prawo pierwokupu materiałów wytworzonych we Wspólnocie oraz wyłączne prawo do zawierania umów o dostawy rud i paliw jądrowych.
- (156) Zgodnie z art. 67 Traktatu Euratom „[z] wyjątkiem postanowień zawartych w niniejszym Traktacie, ceny są ustalane w wyniku zrównoważenia podaży i popytu zgodnie z postanowieniami artykułu 60; krajowe przepisy prawne Państw Członkowskich nie mogą naruszać tych postanowień”. Zgodnie z procedurą uproszczoną ustanowioną w art. 5a regulaminu Agencji Dostaw, o którym mowa w rozporządzeniu Agencji Dostaw Europejskiej Wspólnoty Energii Atomowej ⁽⁴⁷⁾, Agencja Dostaw Euratomu wykonuje swoje prawo pierwokupu i swoje prawo zawierania umów w drodze pojedynczej trójstronnej umowy między producentem, Agencją Dostaw Euratomu i użytkownikiem.
- (157) W przedmiotowej sprawie Agencja Dostaw Euratomu jest stroną w każdej umowie zawartej między CNU i SNN i – jak określono w motywie 156 – nie jest związana żadnymi rumuńskimi aktami prawnymi podczas dokonywania oceny zamówień.
- (158) System regulacji dostaw określa jedynie zasadę preferowania użytkowników wspólnotowych, zgodnie z art. 2 lit. d) Traktatu Euratom, i nie gwarantuje zbycia materiałów jądrowych wyprodukowanych we Wspólnocie. Ponadto w Traktacie Euratom przewidziano system, który wymaga ustalania cen w wyniku zrównoważenia podaży i popytu, chyba że istnieje nadzwyczajne okoliczności ⁽⁴⁸⁾.

⁽⁴⁶⁾ Zob. w szczególności art. 1, 2 i 52 Traktatu Euratom.

⁽⁴⁷⁾ Zob. rozporządzenie Agencji Dostaw Europejskiej Wspólnoty Energii Atomowej, zmieniające rozporządzenie Agencji Dostaw z dnia 5 maja 1960 r. określające sposoby zrównoważenia podaży i popytu w odniesieniu do rud, materiałów źródłowych oraz specjalnych materiałów rozszczepialnych (Dz.U. L 193 z 25.7.1975, s. 37).

⁽⁴⁸⁾ Zob. wyrok z dnia 11 marca 1997 r., ENU/Komisja, C-357/95 P, ECLI:EU:C:1997:144, w którym Sąd stwierdził, że mogą istnieć nadzwyczajne okoliczności, które mogłyby uzasadnić odejście od mechanizmu ustalania cen określonego w Traktacie. Jako przykład wskazano istnienie zagrożenia lub możliwego zagrożenia dla głównego celu, jakim są regularne i sprawiedliwe dostawy paliw jądrowych (pkt 47).

- (159) Komisja przyznała w poprzednich decyzjach w sprawie pomocy państwa, że promowanie wydajnej energii jądrowej jest głównym celem Traktatu Euratom, a tym samym również Unii Europejskiej⁽⁴⁹⁾. Bez uszczerbku dla zgodności dostaw CNU na rzecz SNN regulowanych ustawą nr 193/2018 i decyzją rządu nr 126/2019 z postanowieniami Traktatu Euratom Komisja przyznaje, że niniejsza decyzja może wpłynąć na niektóre zobowiązania Rumunii wynikające z Traktatu Euratom dotyczące bezpieczeństwa wydobycia i przetwarzania uranu oraz bezpieczeństwa dostaw, szczególnie gdyby CNU musiała zakończyć działalność.
- (160) W kontekście niniejszego postępowania na podstawie TFUE lub w ramach działań następczych dotyczących tego postępowania Rumunia może zaplanować przyjęcie środków zapewniających wypełnienie celów Traktatu Euratom dotyczących bezpieczeństwa wydobycia i przetwarzania uranu oraz bezpieczeństwa dostaw, np. zachowując możliwość zagwarantowania, że zakład w Feldioarze – niezależnie od tego, czy CNU będzie jego właścicielem i użytkownikiem, czy nie – będzie w stanie produkować UO₂ na potrzeby reaktorów CANDU należących do SNN. Jednak takie środki przyjęte w tym kontekście nie mogą podać w wątpliwość jakichkolwiek obowiązków zwrotu pomocy wynikających z niniejszego postępowania, w nienależyty sposób ograniczyć ich zakres lub opóźnić ich wypełnienie oraz są niezbędne, proporcjonalne, racjonalne i ograniczone w czasie i zakresie do tego, co jest konieczne do zachowania bezpieczeństwa dostaw. Wykonując niniejszą decyzję, Komisja musi być informowana z wyprzedzeniem i być w stanie sprawdzić, czy spełniono te warunki. W związku z tym niniejsza decyzja co do zasady nie narusza takich środków.

6. ODZYSKIWANIE ŚRODKÓW

- (161) Zgodnie z TFUE i utrwalonym orzecznictwem Trybunału Komisja jest uprawniona do podjęcia decyzji zobowiązującej zainteresowane państwo członkowskie do wycofania pomocy lub zmiany jej formy w przypadku stwierdzenia niezgodności pomocy państwa z rynkiem wewnętrznym⁽⁵⁰⁾. Z utrwalonego orzecznictwa Trybunału wynika również, że nałożenie na państwo członkowskie obowiązku wycofania pomocy uznanej przez Komisję za niezgodną z rynkiem wewnętrznym służy przywróceniu stanu pierwotnego⁽⁵¹⁾.
- (162) W tym kontekście Trybunał ustalił, że cel ten uznaje się za osiągnięty, jeżeli beneficjent pomocy przyznanej w sposób niezgodny z prawem dokonał jej zwrotu i utracił korzyść posiadaną względem konkurentów rynkowych, a ponadto została przywrócona sytuacja sprzed wypłaty pomocy⁽⁵²⁾.
- (163) W tym względzie art. 16 ust. 1 rozporządzenia Rady (UE) 2015/1589⁽⁵³⁾ stanowi, że: „W przypadku gdy podjęte zostały decyzje negatywne w sprawach pomocy niezgodnej z prawem, Komisja podejmuje decyzję, że zainteresowane państwo członkowskie podejmie wszelkie konieczne środki w celu windykacji pomocy od beneficjenta [...]”.
- (164) W związku z tym przedłużona pożyczka udzielona w ramach pomocy na ratowanie – która stała się niezgodna z prawem od momentu, w którym pomoc na ratowanie nie została zwrócona w ciągu sześciu miesięcy od jej przyznania lub wypłaty – została zrealizowana z naruszeniem art. 108 ust. 3 TFUE i należy ją uznać za pomoc niezgodną z prawem i z rynkiem wewnętrznym. W związku z tym pożyczka musi zostać odzyskana w celu przywrócenia sytuacji istniejącej na rynku przed jej przyznaniem. Zgodnie z art. 16 ust. 2 rozporządzenia 2015/1589 proces odzyskiwania powinien obejmować czas od dnia przyznania beneficjentowi korzyści, to jest począwszy od dnia przekazania mu niezgodnie z prawem pomocy w formie kwoty głównej pożyczki, do dnia jej skutecznego odzyskania. Ponadto do kwoty podlegającej zwrotowi dolicza się odsetki do momentu skutecznego odzyskania środków. Odsetki od zwracanej pomocy są odrębne od odsetek umownych lub innych powiązanych kwot dotyczących pożyczki na ratowanie, które stanowią dług CNU względem państwa na podstawie zobowiązań umownych i które należy odpowiednio dodać do głównej kwoty pomocy. Płacąc odsetki od zwracanej pomocy, beneficjent pomocy traci nieodpłatną korzyść finansową wynikającą z dostępności danej pomocy od dnia oddania pomocy do dyspozycji beneficjenta do dnia jej zwrócenia⁽⁵⁴⁾. Odsetki od zwracanej pomocy oblicza się zgodnie z rozporządzeniem (WE) nr 794/2004⁽⁵⁵⁾.

⁽⁴⁹⁾ Zob. decyzja Komisji 2005/407/WE z dnia 22 września 2004 r. w sprawie pomocy państwa, jakiej Wielka Brytania planuje udzielić British Energy plc (Dz.U. L 142 z 6.6.2005, s. 26) i decyzja Komisji (UE) 2015/658 z dnia 8 października 2014 r. w sprawie środka pomocy SA.34947 (2013/C) (ex 2013/N), który Zjednoczone Królestwo planuje wdrożyć w celu wsparcia elektrowni jądrowej Hinkley Point C (Dz.U. L 109 z 28.4.2015, s. 44).

⁽⁵⁰⁾ Zob. sprawa C-70/72 Komisja/Niemcy, ECLI:EU:C:1973:87, pkt 13.

⁽⁵¹⁾ Zob. sprawy połączone C-278/92, C-279/92 i C-280/92, Hiszpania/Komisja, EU:C:1994:325, pkt 75.

⁽⁵²⁾ Zob. sprawa C-75/97, Belgia/Komisja, ECLI:EU:C:1999:311, pkt 64 i 65.

⁽⁵³⁾ Rozporządzenie Rady (UE) 2015/1589 z dnia 13 lipca 2015 r. ustanawiające szczegółowe zasady stosowania art. 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (Dz.U. L 248 z 24.9.2015, s. 9).

⁽⁵⁴⁾ Zob. sprawa T-459/93, Siemens/Komisja, ECLI:EU:T:1995:100, pkt 97–101.

⁽⁵⁵⁾ Rozporządzenie Komisji (WE) nr 794/2004 (Dz.U. L 140 z 30.4.2004, s. 1), ze zm.

- (165) Komisja przyjmuje do wiadomości niedawne rozmowy z Rumunią, w których nie wykluczono, że nakaz odzyskania środków dotyczący pożyczki na ratowanie może doprowadzić do likwidacji CNU i sprzedaży jego aktywów w celu spłacenia zobowiązań przedsiębiorstwa, łącznie z tymi wynikającymi z wypełnienia obowiązku odzyskania nałożonego na Rumunię w wyniku niniejszej decyzji.
- (166) Fakt, że CNU może zostać objęta postępowaniem upadłościowym i nie być w stanie zwrócić pomocy, nie stanowi uzasadnionego powodu do zwolnienia przedsiębiorstwa z obowiązku zwrócenia pomocy ⁽⁵⁶⁾. W takim przypadku sytuację sprzed przyznania pomocy można przywrócić, a zakłócenie konkurencji wyeliminować, rejestrując kwotę należną związaną z pożyczką udzieloną w ramach pomocy na ratowanie w rejestrze długów w ramach nadzorowanego sądownie postępowania upadłościowego. W przypadku gdyby Rumunia nie była w stanie odzyskać pełnej kwoty, postępowanie powinno zakończyć się ostatecznym ustaniem działalności CNU ⁽⁵⁷⁾.

7. PODSUMOWANIE

- (167) Komisja stwierdza, że Rumunia przyznała CNU niezgodną z prawem pomoc państwa za pośrednictwem przedłużonej pożyczki udzielonej w ramach pomocy na ratowanie, która jest niezgodna z rynkiem wewnętrznym i powinna zostać zwrócona, a nie umorzona, jak planuje zrobić Rumunia. Komisja stwierdza również, że dodatkowa planowana pomoc na restrukturyzację w formie trzech dotacji związanych z zamknięciem kopalni Crucea-Botușana, otwarciem nowej kopalni Tulgheș-Grințieș i modernizacją zakładu w Feldioarze, w kwocie 117,9 mln RON, jest również niezgodna z rynkiem wewnętrznym i nie należy jej oddawać do dyspozycji CNU. Ponadto Komisja odnotowuje, że Rumunia nie zamierza już wprowadzać niektórych wstępnie zgłoszonych środków pomocy na restrukturyzację, w sprawie których Komisja zgłosiła wątpliwości.
- (168) Komisja może zbadać w przyszłych, odrębnych postępowaniach, czy przychody uzyskane przez CNU z tytułu wdrożenia ustawy nr 193/2018, jak doprecyzowano w decyzji rządu nr 126/2019, obejmują pomoc państwa niezgodną z prawem,

PRZYJMUJE NINIEJSZĄ DECYZJĘ:

Artykuł 1

Pomoc państwa, której Rumunia zamierza udzielić na rzecz Compania Națională a Uraniu SA w formie umorzenia pożyczki przyznanej zgodnie z nadzwyczajnym dekretem rządowym nr 65/2016 oraz trzech dotacji państwowych związanych z zamknięciem kopalni Crucea-Botușana, otwarciem nowej kopalni Tulgheș-Grințieș oraz modernizacją zakładu w Feldioarze, w kwocie 178,3 mln RON, jest niezgodna z rynkiem wewnętrznym.

Środki pomocy nie zostają zatem wdrożone.

Artykuł 2

Po wycofaniu przez Rumunię swoich planów postępowanie dotyczące pomocy państwa, zgłoszonej przez Rumunię w formie dotacji w wysokości 75,5 mln RON, pomocy operacyjnej w wysokości 213 mln RON oraz zamiany długu przedsiębiorstwa Compania Națională a Uraniu SA w wysokości 13,3 mln RON od dnia 30 marca 2017 r. na udziały będące w posiadaniu państwa rumuńskiego, stało się bezcelowe.

Artykuł 3

Pożyczka wynosząca 62 mln RON przyznana na rzecz przedsiębiorstwa Compania Națională a Uraniu SA zgodnie z nadzwyczajnym dekretem rządowym nr 65/2016 wraz z odsetkami (pożyczka na ratowanie), niezwrócona po sześciu miesiącach, stanowi pomoc państwa udzieloną przez Rumunię niezgodnie z prawem i z naruszeniem art. 108 ust. 3 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej oraz jest niezgodna z rynkiem wewnętrznym.

⁽⁵⁶⁾ Wyrok Trybunału Sprawiedliwości z dnia 29 kwietnia 2004 r., Niemcy/Komisja, C-277/00, ECLI:EU:C:2004:238, pkt 85; wyrok Trybunału Sprawiedliwości z dnia 15 stycznia 1986 r., Komisja/Belgia, C-52/84, ECLI:EU:C:1986:3, pkt 14; wyrok Trybunału Sprawiedliwości z dnia 21 marca 1990 r. w sprawie C-142/87, Belgia/Komisja, ECLI:EU:C:1990:125, pkt 60–62.

⁽⁵⁷⁾ Wyrok Trybunału Sprawiedliwości z dnia 11 grudnia 2012 r., Komisja/Hiszpania, C-610/10, ECLI:EU:C:2012:781, pkt 104.

Artykuł 4

1. Rumunia odzyskuje od beneficjenta pomoc niezgodną z rynkiem wewnętrznym, o której mowa w art. 3.
2. Rzeczywista kwota podlegająca zwrotowi jest równa kwocie pożyczki na ratowanie, mianowicie 60 367 550,53 RON, faktycznie wypłaconej na rzecz beneficjenta i niezwróconej przez beneficjenta państwu rumuńskiemu, oraz odpowiednim odsetkom umownym, które należało naliczyć od wypłaty pożyczki na ratowanie. Kwota podlegająca zwrotowi obejmuje ponadto odsetki od zwracanej pomocy naliczane od dnia, w którym pomoc stała się niezgodna z prawem, do dnia, w którym zostanie faktycznie zwrócona.
3. Odsetki nalicza się narastająco zgodnie z przepisami rozdziału V rozporządzenia Komisji (WE) nr 794/2004 ⁽⁵⁸⁾.
4. Rumunia anuluje wszelkie wypłaty wszystkich dotychczas niewypłaconych kwot pomocy, o której mowa w art. 3, ze skutkiem od daty przyjęcia niniejszej decyzji.

Artykuł 5

1. Odzyskanie pomocy, o której mowa w art. 3, odbywa się w sposób bezzwłoczny i skuteczny, bez uszczerbku dla stosownych środków, które Rumunia może przyjąć w celu wywiązania się z zobowiązań Rumunii wynikających z Traktatu Euratom, pod warunkiem że takie środki są proporcjonalne, racjonalne i ograniczone w czasie.
2. Rumunia zapewnia wykonanie niniejszej decyzji w terminie czterech miesięcy od daty jej notyfikacji.

Artykuł 6

1. W terminie dwóch miesięcy od daty notyfikacji niniejszej decyzji Rumunia przekazuje Komisji następujące informacje:
 - a) łączną kwotę (kwota główna i odsetki od zwracanej pomocy) do odzyskania od beneficjenta;
 - b) szczegółowy opis środków już wprowadzonych oraz środków planowanych w celu wykonania niniejszej decyzji;
 - c) dokumenty potwierdzające, że beneficjentowi nakazano zwrot pomocy.
2. Do momentu całkowitego odzyskania pomocy, o której mowa w art. 3, Rumunia na bieżąco informuje Komisję o kolejnych środkach podejmowanych na szczeblu krajowym w celu wykonania niniejszej decyzji. Na wniosek Komisji Rumunia bezzwłocznie przedstawia informacje o środkach już podjętych oraz środkach planowanych w celu wykonania niniejszej decyzji. Rumunia dostarcza również szczegółowe informacje o kwocie pomocy oraz odsetkach już odzyskanych od beneficjenta.

Artykuł 7

Niniejsza decyzja skierowana jest do Rumunii.

Sporządzono w Brukseli dnia 24 lutego 2020 r.

W imieniu Komisji
Margrethe VESTAGER
Wiceprzewodnicząca wykonawcza

⁽⁵⁸⁾ Rozporządzenie Komisji (WE) nr 794/2004 z dnia 21 kwietnia 2004 r. w sprawie wykonania rozporządzenia Rady (UE) 2015/1589 ustanawiającego szczegółowe zasady stosowania art. 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (Dz.U. L 140 z 30.4.2004, s. 1).